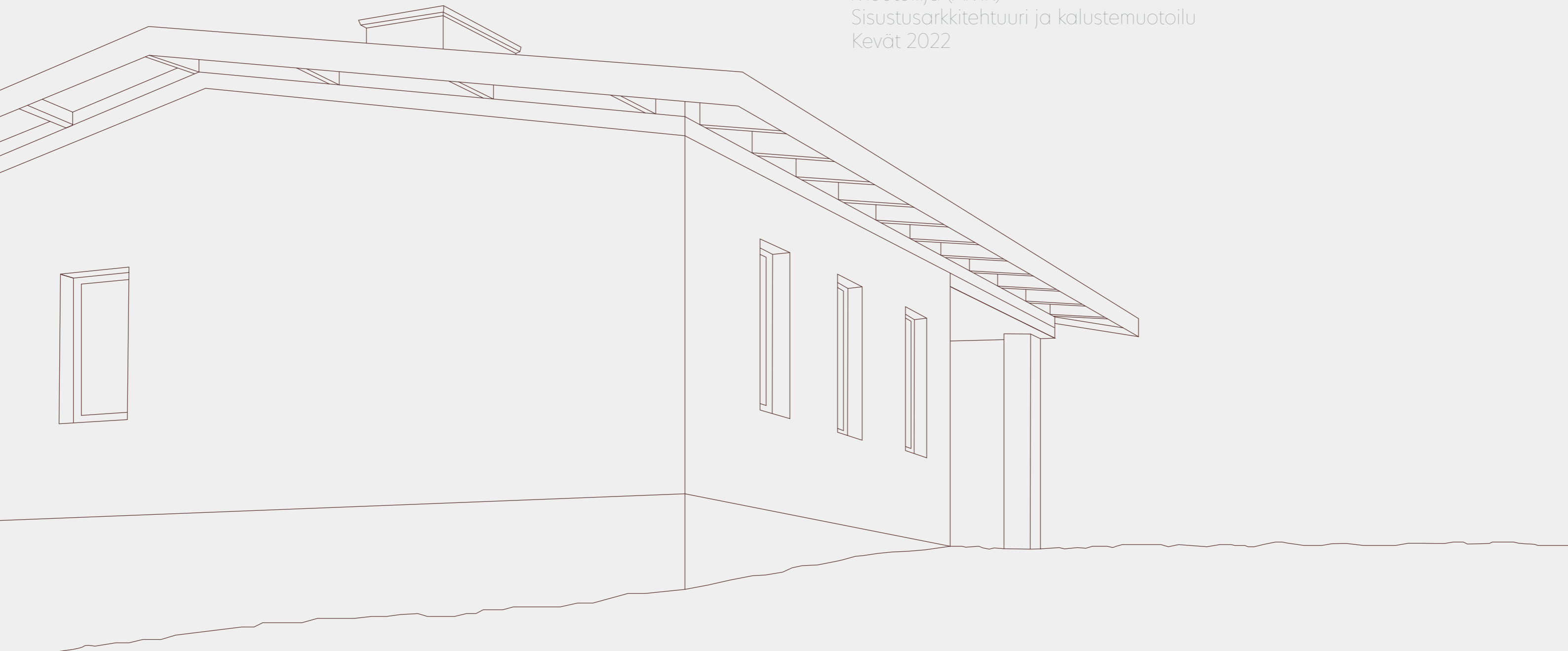

KAKSIOSTA KOLMIO

1960-luvun puurunkoisen asuintalon
tila- ja muutossuunnitelma vapaa-ajan asunnoksi

Linda Sirkkunen

LAB-ammattikorkeakoulu
Lahden Muotoiluinstituutti
Muotoilija (AMK)
Sisustusarkkitehtuuri ja kalustemuotoilu
Kevät 2022

Linda Sirkkunen

Kaksiosta kolmio – 1960-luvun puurunkoisen
asuintalon tila- ja muutossuunnitelma
vapaa-ajan asunnoksi

LAB-ammattikorkeakoulu
Muotoiluinstituutti
Muotoilija (AMK)
Sisustusarkkitehtuuri ja kalustemuotoilu

Opinnäytetyö, AMK
Sivumäärä 66
Kevät 2022

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyö on konseptitasoinen tila- ja käyttötarkoituksen muutossuunnitelma 1960-luvulla rakennettuun pientaloon. Suunnitelma koskee asuintalon muuttamista vapaa-ajan asunnoksi. Suunnittelutyön taustoituksessa on tutkittu suomalaisten vapaa-ajan asumisen historiaa, merkitystä ja tulevaisuutta, 1960-luvun tyyppillisten pientalojen ominaisuuksia ja 2020-luvun konseptirakentamisen käyttäjälähtöisyyden haasteita.

Suunnittelutyön toimeksianto tuli yksityiseltä taholta, kiinteistön uusimmalta omistajalta syyskuussa 2021. Laadullisina tutkimusmenetelminä käytettiin haastatteluja, vapaa-ajan asunnon käytön havainnointia ja benchmarkingia eli vertailuanalyysejä. Tutkimusaineistona käytettiin verkkosivustoja, kirjallisuutta, arkistoaineistoja ja keskusteluja ja kokemuksia aiheesta.

Asuintalo on ollut yhden makuuhuoneen, keittiön ja olohuoneen kaksio, josta toimeksiantaja toivoi muokattavan kolmion kahdella makuuhuoneella ja yhdistetyllä keittiö-olohuone ratkaisulla. Suunnittelutyön pohjalta toteutettavan remontoinnin jälkeen kohde olisi tarkoitus myydä vapaa-ajan asuntona. Kokonaisuus tuli suunnitella käyttäjälähtöisyyden näkökulmasta tietämättä lopullisia käyttäjiä.

Rakennuksen käyttötarkoituksen muuttuessa myös tilajako muuttui. Uusi tilajako mahdollisti myös uudenlaisia käyttötarkoituksia vapaa-ajan asunnolle.

Opinnäytetyö toimii sisustussuunnittelun tukena ja inspiraation lähteenä remontoijille, alan opiskelijoille ja alasta kiinnostuneille.

Asiasanat

pientalo
1960-luku
kakkoskoti
tilamuutos
käyttäjälähtöisyys
sisustussuunnittelu
vapaa-ajan asunto

Linda Sirkkunen

From a house to a summerhouse
– Interior design plan for renovating 1960's
wood-framed house into a summerhouse

LAB University of Applied Sciences
Institute of Design
Bachelor of Culture and Arts
Degree Programme in Interior Architecture
and Furniture Design

Bachelor's thesis, UAS
66 pages
Spring 2022

ABSTRACT

Key words

1960's
small house
user-oriented
summerhouse
holiday house
change of use
interior design

The thesis is an interior design concept plan for a 56 square meter wood-framed house from the 1960's in Päijät-Häme, Southern Finland. Commission for the work came from the newest, private owner of the residence in September of 2021. The building was going to be renovated from a house with one bedroom, a living room and a kitchen to a summerhouse with two bedrooms with a combined kitchen and living room.

The house was to be sold after the renovation and the design had to be user-oriented without knowing the final residents.

The focus of the thesis were the habits of summerhouse living in Finland and main characteristics of 1960's small houses compared to 2020's small apartments.

The research for the final design is based on literature, articles available in the internet and academic articles on the topic. Research was done with interviews performed before and during the design process and by benchmarking.

By the change of use the layout had to be renewed. The new layout enabled new, different uses for the house.

The thesis can be used as a guidance in interior design projects and as inspiration for similar renovations.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	
	1.1 Suunnittelun lähtökohdat.....	9
	1.2 Tutkimusasetelma.....	9
	1.3 Työn tavoitteet ja rajaus.....	9
2	TAUSTOITUS	
	2.1 Sijainti.....	14
	2.2 Suomalaisen vapaa-aajan asuminen.....	14
	2.2.1 Kesämökkien merkitys suomalaisille nyt ja tulevaisuudessa.....	15
	2.2.2 Mökkien käytön tulevaisuus.....	17
	2.3 Rakennuksen lähtötilanne.....	19
	2.4 1960-luvun tyyppillinen pientalo.....	24
	2.5 2020-luvun konseptirakentaminen ja sen haasteet.....	25
3	SUUNNITTELUPROSESSI	
	3.1 Suunnittelutyön toimeksianto, tavoitteet ja rajaus.....	30
	3.2 Vertailuanalyysi.....	31
	3.3 Tilankäyttö ja käyttäjälähtöinen suunnittelu.....	34
	3.3.1 Asuintalon alkuperäinen huonejako.....	34
	3.3.2 Huonejaon suunnittelu.....	35
	3.3.3 Huonejako käyttötarkoituksen muuttuessa.....	35
4	KAKSIOSTA KOLMIO	
	4.1 Moodboard ja sisustuskonsepti.....	39
	4.2 Pohjapiirrokset.....	41
	4.3 Pintamateriaalit ja sävyt.....	43
	4.4 Kiintokalusteet.....	45
	4.5 Valaistus.....	57
	4.6 Pohjapiirros toiminnoittain.....	59
5	YHTEENVETO JA ARVIOINTI	
	5.1 Opinnäyte-, suunnittelu- ja tutkimustyön arviointi.....	63
	LÄHTEET	65

1

JOHDANTO

1.1 Suunnittelun lähtökohdat

1.2 Tutkimusasetelma, -menetelmät ja -kysymys

1.3 Työn tavoitteet

1.1 Suunnittelun lähtökohdat

Opinnäytetyö on tila- ja muutossuunnitelma vuonna 1967 rakennettuun puurunkoiseen omakotitaloon. Tilan käyttäjäkeskeisyys toiminnallisuuden ja muunneltavuuden osalta toimivat suunnittelutyön tärkeimpinä lähtökohtina. Suunnitelma toteutettiin asuintalon nykyiselle yksityiselle omistajalle, joka toimi myös suunnittelutyön toimeksiantajana. Vapaa-ajan asunnon lopullinen omistaja ja käyttäjä ei ollut selvillä suunnitteluvaiheessa, joka toi haastetta tilan toimintojen suunnitteluun käyttäjälähtöisyyden näkökulmasta.

Asuintalon pintamateriaalit (kuva 1) olivat oletettavasti 1960–1990-luvuilta, joten alkuperäisiä materiaaleja ei ollut tavoitteena säästää. Materiaalien valinnoissa pyrittiin tekemään matalakustanteisia ratkaisuja, sillä suunnittelukohteeseen myydään eteenpäin remontin valmistuttua ja luonnollisesti tavoitteena on myyntivoitto.

1.2 Tutkimusasetelma, -menetelmät ja -kysymys

Opinnäytetyössä tutkittiin erilaisia tila- ja kalusteratkaisuja lopullisen käyttäjän ollessa epäselvää. Tilajaon muuttuminen mahdollisti rakennuksen käyttötarkoituksen muuttumisen. Työn tutkimusmenetelminä käytettiin haastatteluja, vapaa-ajan asunnon käytön havainnointia ja benchmarkingia, eli vertailuanalyysiä. Suunnittelutyön tutkimusaineistona käytettiin kirjallista tietoa, internetiä, arkistodokumentteja ja toimeksiantajalta saatuja lähtötietoja. Suunnittelukohteen omistajaa ja urakoitsijaa konsultoitiin säännöllisin väliajoin opinnäytetyön edetessä.

1.3 Työn tavoitteet

Tila- ja muutossuunnitelman tavoitteena oli luoda toimiva vapaa-ajan asunto huomioiden tulevaisuuden vapaa-ajan asumisen käyttötarkoitukset ja tarpeet. Opinnäytetyö toimii apuna ja inspiraationa remontoiville, alasta kiinnostuneille sekä alaa opiskeleville. Työn teoriaosuudessa oli tavoitteena pohjustaa suomalaista vapaa-ajan asumista ja sen vaatimuksia, säilytystilan ongelmia ja niiden parantamiseksi pyrkiviä ratkaisuja.

Mahdollisia käyttäjiä tuli pohjustaa suunnittelutyön alkuvaiheessa, jotta myös tilan ominaisuuksia ja tarpeita voitiin kartoittaa tarkemmin. Irtokalusteiden valinta jätettiin opinnäytetyön ulkopuolelle, sillä kalustuksen lopullinen toteutuminen myyntitilanteessa ei ollut selvillä opinnäytetyön valmistumiseen mennessä.

Kuinka suunnitella majoitustila käyttäjälähtöisyyden näkökulmasta, kun käyttäjä on tuntematon?

Kuva 1: Talon sininen ulko-ovi.

2

TAUSTOITUS

2.1 Sijainti

2.2 Suomalaisten vapaa-ajan asuminen

2.2.1 Kesämökkien merkitys suomalaisille nyt ja tulevaisuudessa

2.2.2 Mökkien käytön tulevaisuus

2.3 Rakennuksen lähtötilanne

2.4 1960-luvun tyypillinen pientalo

2.5 2020-luvun konseptirakentaminen ja sen haasteet

Kuva 2. Päijät-Hämeen kartta (mukailtu Paikkatietoikkuna)

- suunnittelukohte
- huoltoasema
- ravintola
- päivittäistavarakauppa

2.1 Sijainti

Talo sijaitsee kuvassa 2 esitetyssä kartassa Urajärvellä Asikkalan kunnassa Päijät-Hämeessä. Naapurikunnat Lahti ja Hollola tarjoavat Asikkalan keskustan Vääksyn lisäksi laajasti palveluja ja kulttuuria. Asikkalan kunnan (2022) mukaan Urajärvellä sijaitseva kartanomuseo on suosittu käyntikohde etenkin kesälomakaudella – kartano on yksi Suomen vanhimmista kartanomuseoista. Kartanolla toimii museon lisäksi kesäteatteri ja kahvila.

Päijät-Häme, etenkin Asikkala on alueena suosittua mökkialuetta ja Asikkalassa sijaitsi jo vuonna 2020 enemmän kesämökkejä kuin asuttuja asuntoja (Tilastokeskus 2020). Asikkalan ja Päijät-Hämeen suosiota mökkialueina selittävät niiden metsä- ja järvirikas luonto. Asikkalan kuntakeskus Vääksy sijaistaa suurien järvien Vesijärven ja Päijänteen välissä. Näiden kahden suuren järven väliin sijoittuva Vääksyn kanava on Suomen vilkkain (Väylävirasto 2022.) Vääksy on suosittu matkakohde kesäkaudella sen luonnon, vesistöjen ja mökkiliikenteen ansiosta.

Urajärven naapurikylässä Vesivehmaalla sijaitsee lentokenttä, joka on toiminut vuodesta 1940 lähtien ja on edelleen käytössä muun muassa koulutus- ja harrastekäytössä. Kentällä on myös suuri rooli paikallisissa yleisötapahtumissa. (Asikkalan kunta 2020). Sähköistä ilmailua on odotettu osaksi matkustajaliikennettä muun muassa vähäisten ilmastopäästöjen ansiosta. On oletettavaa, että lentokentän ympärillä sijaitsevat syrjäiset alueet hyötyisivät matkustajaliikenteestä lisääntyvän ilmailun ja tapahtumien myötä.

2.2. Suomalaisten vapaa-ajan asuminen

Suomen ensimmäinen tilastokeskuksen toteuttama kesämökkitylasto löytyy vuodelta 1970. Tilastosta käy ilmi Suomessa sijaitsevien mökkien lukumäärän olleen silloin 176 000. (Tilastokeskus 2021).

1960-luvulla alkunsa saanut vuosilomalaki mahdollisti neljäviikkoiset palkalliset lomat kymmenen vuotta työsuhteessa olleille henkilöille. Myöhemmin vuonna 1973 vuosilomalain muuttuessa, vähintään vuoden työsuhteessa olleet henkilöt olivat myös oikeutettuja neljän viikon palkalliseen vuosilomaan. Mökkeily kehittyi lakimiesten myötä varakkaiden huvilalomailusta myös pienituloisten vapaa-ajan asumiseen kesäloma-aikana. (YLE 2017).

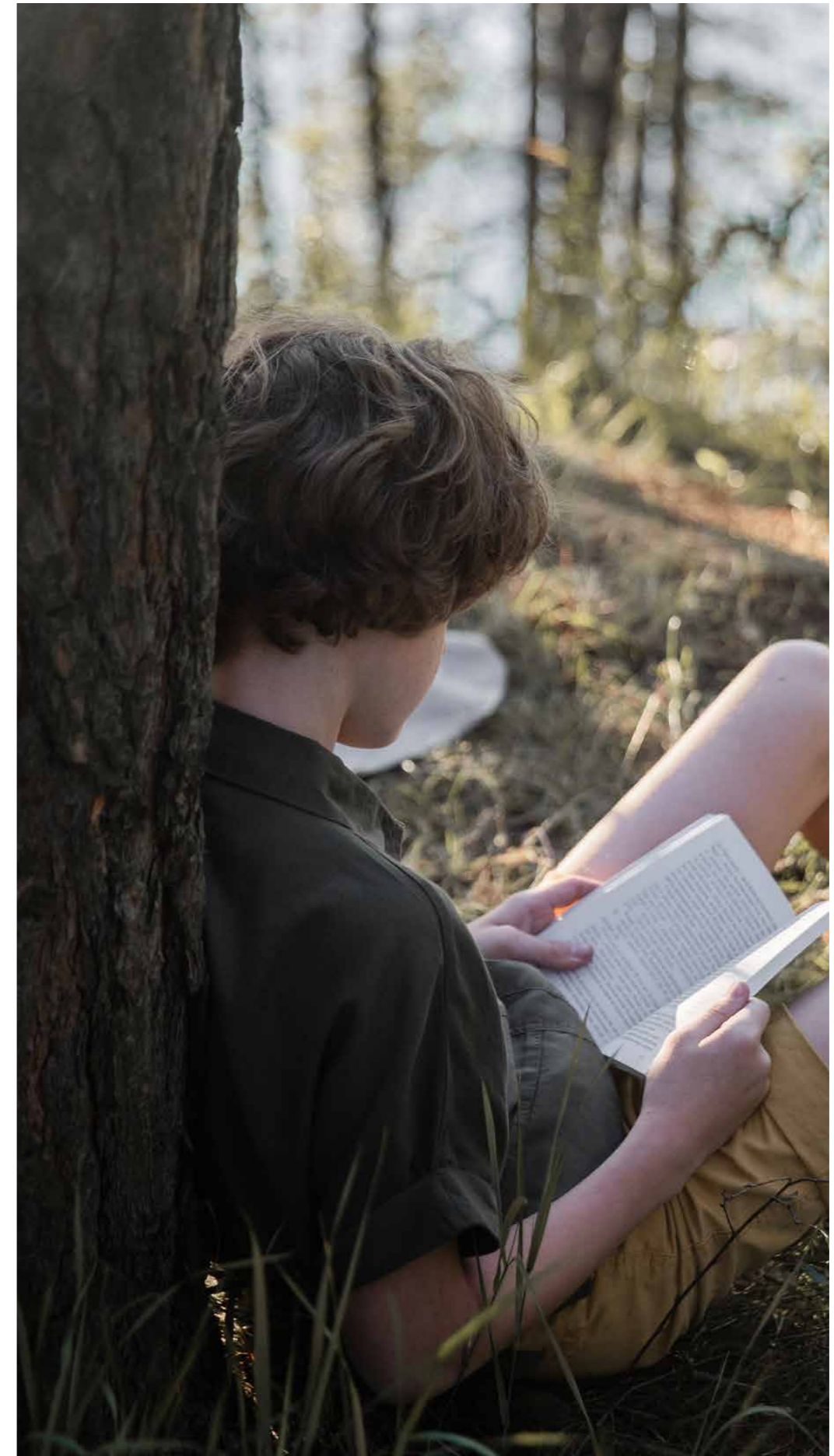
2.2.1 Kesämökkien merkitys suomalaisille

Vapaa-ajan asunnoiksi luokitellaan usein puhekielessä kaikenlaiset asuin- ja majoitustilat, joissa majoitutaan vakituisen asuinpaikan lisäksi. Vapaa-ajan asuntoihin voi siis lukeutua kaikenlaisia mökkejä, huviloita, lomaosakkeita, erämökkejä ja kakkoskoteja maalla, kaupungissa ja niiden välimaastossa. Vapaa-ajan asunnolle ei ole asetettu tarkkaa määritelmää, mutta vapaa-ajan asunnot eivät ole rinnastettavissa vakituisen asuntoon. Kesämökki on määritelty vapaa-ajan asuinrakennukseksi, joka on kiinteästi sijaintipaikalleen rakennettu ja jota käytetään loma- tai vapaa-ajan asuntona (Tilastokeskus 2022.)

Maa- ja metsätalousministeriö on toteuttanut yhdessä Saaristoasiain neuvottelukunnan kanssa Nuoret aikuiset mökkiläisinä 2030 -selvityksen. Hankkeen tarkoitus oli selvittää vapaa-ajan asumisen kehittymistä nuorten aikuisten keskuudessa ja kartoittaa aiheetta kehitysehdotuksia varten. Selvityshankkeessa lähtökohtana oli, että talouskehitys pysyisi vähintään samana, kuin mitä se oli selvityksen aikana. (Saaristoasiain neuvottelukunta 2017). Mikäli hanke ja selvitys olisi käynnistetty ja olisi ollut käynnissä vuonna 2019 alkunsa saaneen koronapandemian aikana, olisivat selvityksen ja kyselyjen tulokset oletettavasti olleet toisenlaiset.

Useimmille mökkeilijöille ei kuitenkaan ole ensisijaisen tärkeää vapaa-ajan asunnon sijainti tai varustetaso, vaan luonto (kuva 3) ja yhteinen aika perheen kesken. Perheen kanssa mökkeily on nuorille usein merkittävämpää kuin ystävien kanssa. Myös sukupolvien mukana siirtyneet mökit ja vapaa-ajan asunnot ja niihin liittyvät perinteet ja tunnearvo ovat merkittäviä syitä nuorten ja nuorten aikuisten vapaa-ajan viettoon mökeillä. (Saaristoasiain neuvottelukunta 2017).

Kuva 3. Ajanvietto luonnossa auttaa rentoutumaan. (Kuva: Ekaterina Bolotsova)

2.2.2 Mökkien käytön tulevaisuus

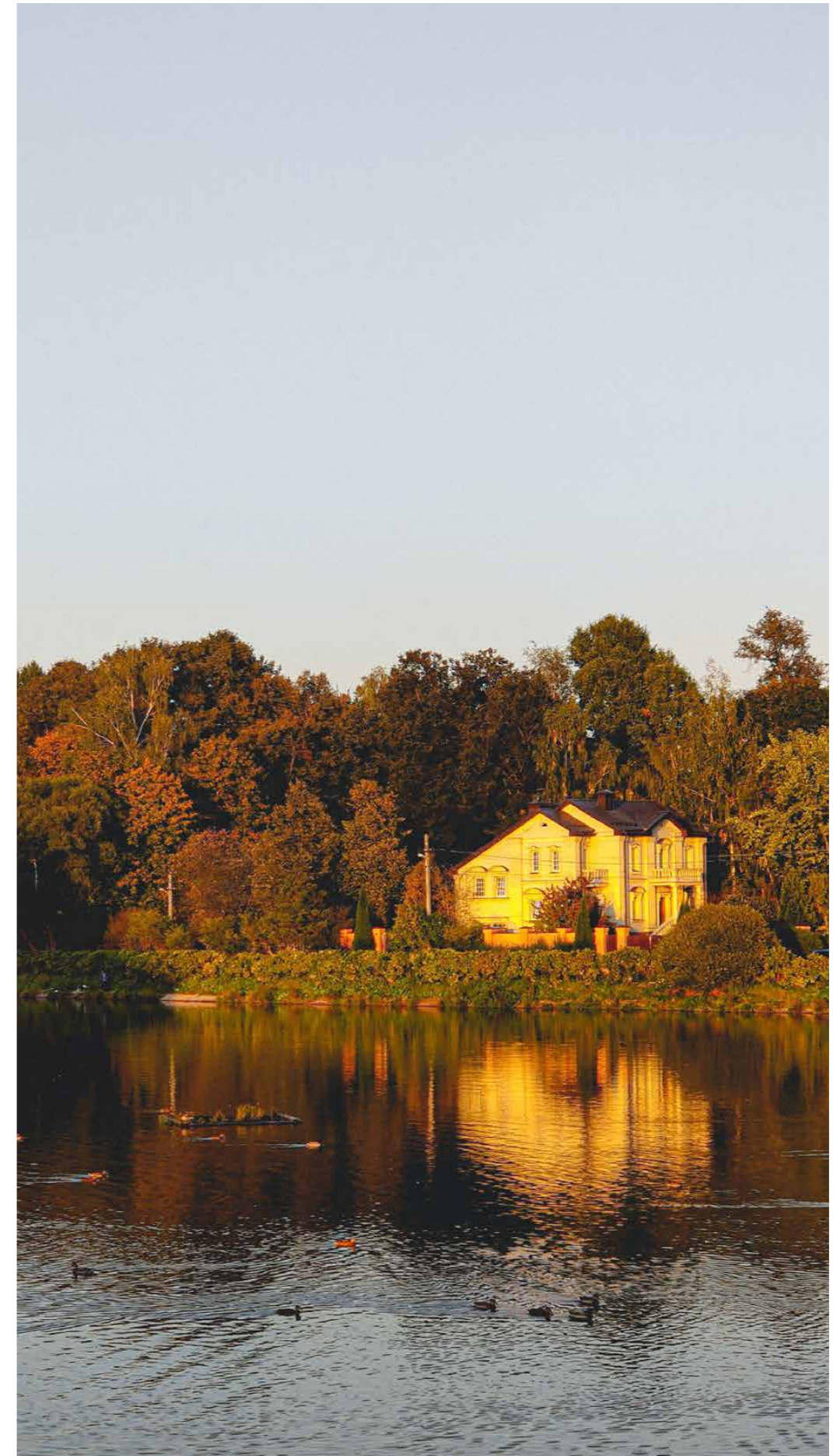
Tilastokeskuksen (2021) mukaan kesämökkien rakentaminen on ollut 2000-luvulla laskussa ja uusien mökkien määrä on ollut n. 2000 mökkiä vuodessa. Uudet mökit ovat pinta-alaltaan aiemmin rakennettuja suurempia. Suurimmat mökit ova kokoluokaltaan yli 100 neliometriä ja pienimmät alle 19. Kesämökkien keskipinta-ala on ollut 49 neliometriä vuonna 2020. Tilastoihin lasketaan nykyisin myös vuokrattavat lomamökit kun taas tilastojen ulkopuolelle on jätetty vanhat mummonmökit.

Ollikainen (2021) mainitsee kasvavan suosion mökkien käyttöön etätyöpisteenä. Tällainen käyttötarkoituksen muutos lisää tilantarvetta tai vastaavasti vie tilaa muilta mökin toiminnoilta. Myös valoon ja valaistukseen panostetaan.

Saaristoasiain neuvottelukunnan (2017) selvityksen mukaan digitalisaation ja teknologian kehitys tukee ja edistää mökkeilyä myös syrjäisemmillä alueilla. Selvityksessä tuodaan esiin vapaa-ajan ja työelämän rajan hämärtyminen ja sen monimuotoisuus tulevaisuudessa. Mökkien kehitys teknologian mukana ja infrastruktuurin ansiosta on mahdollistanut sähköt ja lämpimän veden käytön mökkeillä. Jo yksinään sähköt mahdollistavat pidempiaikaisen asuminen mökkeillä esimerkiksi kylmäsäilytyksen ja laitteiden latausmahdollisuuden osalta.

Nuorten mökkeilyyn ja vapaa-ajan asumiseen vaikuttavat tulevaisuudessa edelleen muun muassa palkkatasot ja niiden kehitys, työn ja työnteon monimuotoistuminen ja matkustamiseen liittyvien vaihtoehtojen lisääntyminen. Globaalit uhat ja niistä johtuva hintatasojen nousu vaikuttavat myös omalta osaltaan syrjäisille alueille matkustamiseen. Perinteet ylläpitävät ja lisäävät mökkeilyä nuorten keskuudessa. Yhdessäolon ja luonnon (kuva 4) merkitys vaikuttavat vahvasti mökkeilyyn ja vapaa-ajan asumisen tulevaisuuteen. (Saaristoasiain neuvottelukunta 2017).

Kuva 4. Kesämökkimaisema.

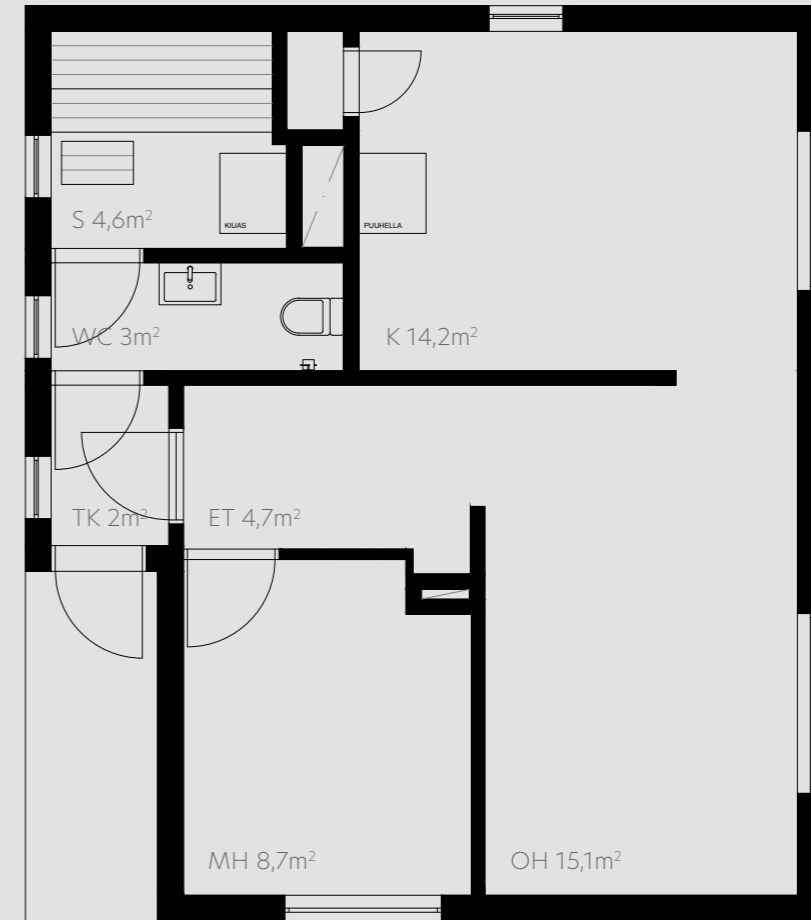

2.3 Rakennuksen lähtötilanne

56 neliömetrin asuintalo oli 26 vuoden asuttamattomuuteensa nähden hyvässä kunnossa, mutta sisä- ja ulkopintojen ränsistyminen (kuva 6) oli huomattavaa. Alkuperäistä pohjapiirrosta ei ollut saatavilla ja on oletettavaa, ettei asuintalosta ole laadittu nykypäivän vaatimuksia täyttäviä piirroksia ollenkaan. 1920–1930-luvulla alkunsa saanut funktionalismi ja siihen liittyvä arkkitehtuuri-ideologia johti siihen, ettei arkkitehtisuunnittelulla ei ollut yhtä suurta jalansijaa 1960-luvun pientalosuunnittelussa ja talorakennus oli aiempaa analyttisempää (Ruotsalainen 2011.) Ympäristöministeriön (2022) mukaan ensimmäiset rakennusmääräykset julkaistiin vuonna 1976, eli vasta yhdeksän vuotta asuintalon valmistumisen jälkeen.

Kuvassa 5 on hahmoteltu lähtötilanteen pohjaratkaisu ja sen on oletettu olevan alkuperäinen. Asuintalon pintamateriaaleina oli käytetty paljon keinotekoisia materiaaleja. Lattia oli kauttaaltaan päällystetty muovimatolla, olohuoneen seiniin oli kiinnitetty vinyylipaneelit (kuva 7) ja loput seinistä tapetoitu ja maalattu. Kuvan 8 nähtävät keittiön yläkaappien ovet olivat oranssiksi maalattua kalustelevyä. Alakaappien paneloidut ovet olivat maalattu valkoisiksi ja oransseiksi. Välitila oli kiiltävää valkoista 10 x 10 cm kaakelia.

Ikkunat jakautuvat kahteen eri kokoluokkaan. Pienimmät ikkunat löytyivät tuulikaapista, WC:stä, saunasta ja keittiöstä. Keittiöstä löytyy toinenkin ikkuna, joka on kooltaan samankokoinen kuin makuu- ja olohuoneessa. Valaistuksen määrä ikkunoiden kautta on kuitenkin vähäistä, sillä etelään osoittavia ikkunoita on vain kaksi.

Kuva 5. Alkuperäinen huonejako.

Kuva 6. Kohteen lähtötilanteen WC-tilat.
Kuva 7. Olohuoneen seinä syksyllä 2021.
Kuva 8. Keittiön kaapit ennen purkua.

2.4 1960-luvun tyypillinen pientalo

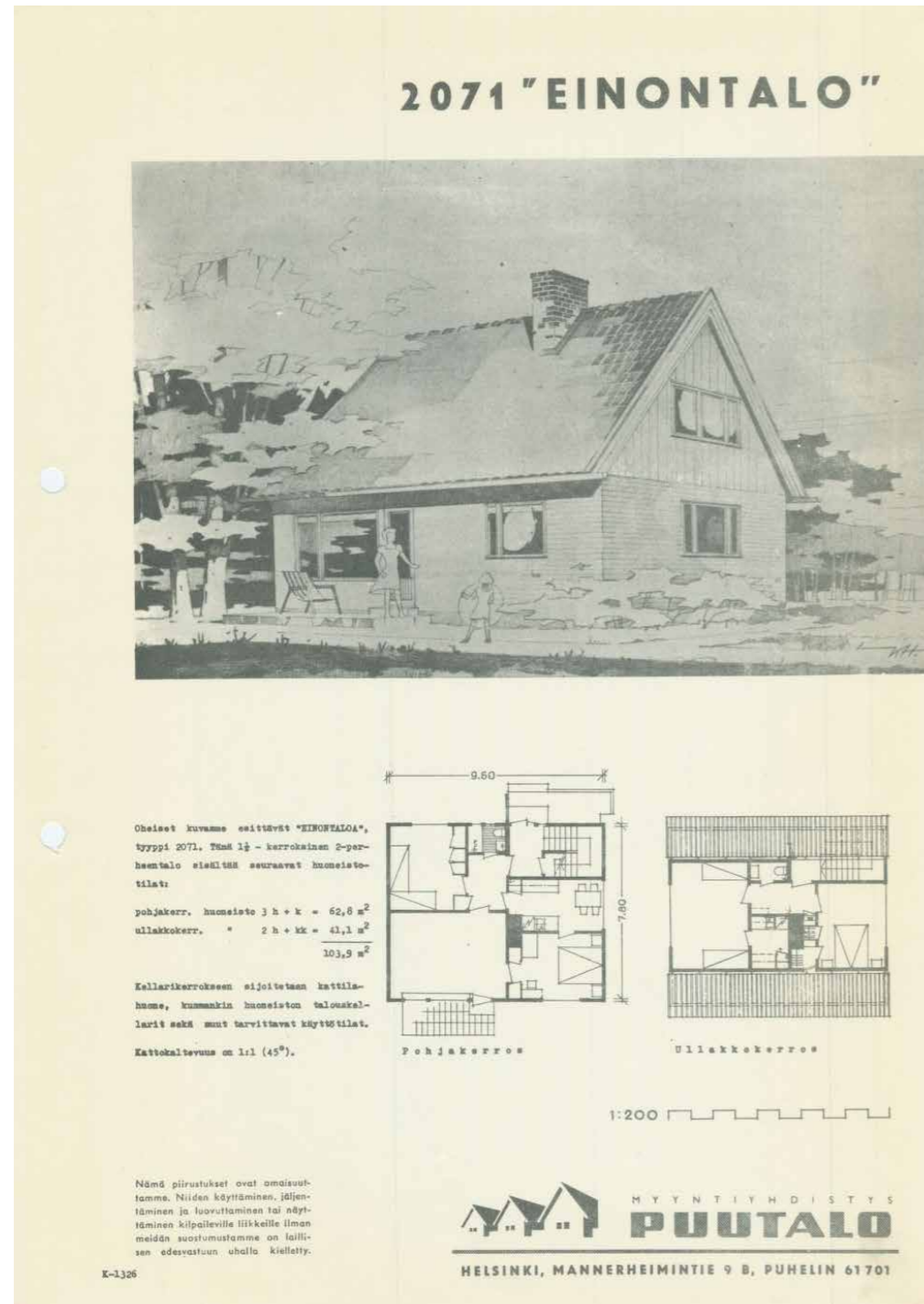
Kaupungistumisen lisääntyminen 1960-luvulla vaikutti vahvasti myös maaseudun rakentamiseen. Pienemmät asuintalot vastasivat pienempien perheiden tarpeisiin ja elämää yhdessä kerroksessa ilman kellaria ja ullakkoa arvostettiin. (Holm 2017).

1960-luvulla rakennetuissa taloissa oli tavallisesti matala 2400mm huonekorkeus ja suuret ikkunat etenkin oleskelutiloissa. Tilajakoon vaikutti suuresti loivan harjakaton kattoristikkojen rakenne, jonka ansiosta kantavien väliseinien määrää saatiin vähennettyä ja tilajaosta saatiin 1940–1950-lukujen rintamamiestaloihin verrattuna vapaampaa. Kosteat tilat saatiin sijoitettua pois talon keskeltä ja hormit poistoilmaa varten sijoitettiin tarvittaessa kahteenkin paikkaan. (Holm 2017).

Holm (2017) mainitsee 1960-luvun pientalojen sisäänkäynnin olleen usein suojattu avokatoksella ja ulko-ovien olleen pystypaneloidut. Lattiamateriaaleina oli usein käytetty liimattuja linoleum- ja muovimattoja.

Ruotsalaisen (2011) mukaan erilliset keittiöt ja olohuoneet alkoivat yhdistyä yhdeksi kokonaiseksi oleskelutilaksi 50-luvun aikana televisioiden tullessa osaksi kotitalouksia. 1960-luvun tyyppitalojen tilat voidaan kuitenkin jäsennellä neljään eri kategoriaan – keittiö- ja ruokailutiloihin, makuu- ja asuinhuoneisiin, olohuoneisiin ja märkätiloihin. Aikuisten ja lasten makuuhuoneet sijoitettiin usein vierekkäin. Huoneiden hajuttamisessa ei ollut johdonmukaisuutta tai yhteneväisyyttä. Makuu- ja olohuoneita on kuitenkin usein jakanut käytävä, joka on osaltaan mahdollistanut makuuhuoneiden yksityisyyden. Keittiöt vastasivat mitoituksiltaan, mutta eivät toiminnoltaan nykypäivän minimivaatimuksia. Muuntojoustavuus ja esteettömyys eivät kuuluneet 1960-luvun suunnittelun perusperiaatteisiin ja keittiötä päivitettiin tekniikan kehittyessä. Keittotila ja talon huonejako pysyi kuitenkin usein samana päivityksistä huolimatta.

1960–70-lukujen talotuotannon (kuva 9) piirteet näkyvät uudisrakentamisessa vielä 50 vuotta myöhemminkin. Asuntotuotanto keskittyy edelleen keskituloisiin ja seuraa keittiötä lukuun ottamatta hitaasti elintapojen muutoksia. (Ruotsalainen 2011)

Kuva 9. Puutalon esite. (Puutalo Oy 1959)

2.5 2020-luvun konseptirakentaminen ja sen haasteet

Yhteiskunnan muuttuessa myös asuminen ja asuinympäristöt muuttuvat. 2020-luvun rakennustuotannossa nousevat esiin konseptirakentaminen ja asuintilojen ratkaisujen toistettavuus kustannustehokkuuteen pyrkiessä (Linna 2018). Konseptirakentamisessa pyritään käyttäjälähtöisyyteen, mutta standardoidut ratkaisut eivät välttämättä kohtaa loppukäyttäjän tilavaatimuksia.

Laukkanen (2021) mainitsee asuntojen pientymisen aiheuttava ongelmia etenkin yksinasujien tarpeiden täyttämässä – etenkin säilytystilan riittävyyden osalta. Asuntojen hintojen noustessa ostajat joutuvat nykypäivänä tinkimään ensisijaisesti asunnon koosta, joka näkyy usein suoraan säilytysratkaisuissa ja niiden puutteissa.

Globaalit riskit, kuten esimerkiksi vuonna 2019 alkanut maailmanlaajuinen pandemia ja vuonna 2022 kiristyneet maiden väliset poliittiset suhteet vaikuttavat vahvasti asuntojen hintoihin kasvavien materiaalikustannusten johdosta. Rakennusmateriaaleista suomalaisten suosima puutavara koki vuonna 2021 kovimman hinnannousun – materiaalikustannukset kasvoivat lähes 70 % vuoteen 2020 verrattuna (Pietarinen 2021). Asunnon ostajan kannalta rakennusmateriaalien hintojen nousu ja globaalien katastrofien aiheuttama materiaalipula ajaa kuluttajan tinkimään asunnon sijainnista, koosta ja varustelusta.

Asuntosuunnittelussa nousevat esiin suunnittelutyön merkitys ja ihmisten kulutustottumuksiin ja elintapoihin tutustuminen. Muuttuvat tavat ja trendit vaativat jatkuvaa kouluttautumista kaikilla niillä aloilla, jotka liittyvät jollain tapaa ihmisten asumiseen.

Rakennusyhtiö Lehto Group Oyj:n (2022) mukaan konsernin peruseriaate konseptirakentamisessa on tarkkaan arkkitehtisuunnitteluun pohjautuva asuntosuunnittelu. Lehdon asunnoissa ostaja pääsee usein vaikuttamaan asunnon varustetasoon kuten esimerkiksi pintamateriaaleihin ja seinien sävyyn. Vaihtoehtoja on kartoitettu konseptisuunnittelulla 2-4 kappaletta tuotekategoriaa kohden.

Kiintokalustus ja säilytystila, joissa asumisen haasteet usein ilmenevät ovat asunnoissa ennalta määriteltyjä. Vaihtoehtojen tarjoaminen asunnon varusteluun luo mielikuvan, että asuntosuunnittelu on ollut henkilökohtaista ja että omia toiveita olisi kuultu.

Lehto Groupin rakenteilla olevassa As. Oy Oulun Kapiteelissa (kuva 10) asunnot ovat kokoluokaltaan 24–49m², joista tarkastelun alle valikoitui suurin ja ainoa vaihtoehto, jossa on sauna.

Konseptirakentaminen ja sen periaate käyttäjälähtöisyydestä auttaa ymmärtämään etenkin säilytystilan tarpeita asuntosuunnittelussa, jonka käyttäjää ei päästä suunnitteluvaiheessa kuulemaan.

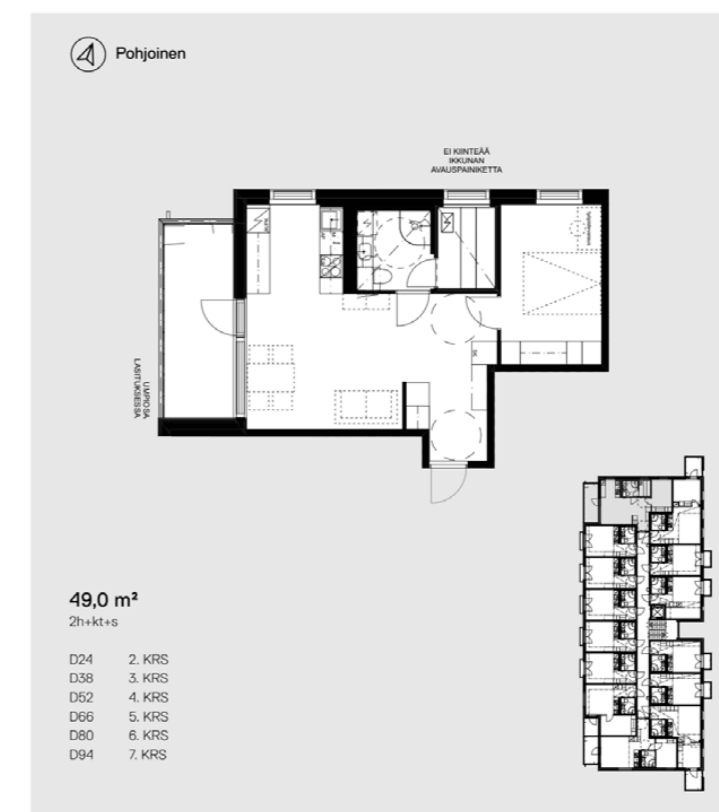
ESIMERKKI ASUNNON KOOSTA JA SÄILYTYSRATKAISUN HAASTEISTA

Kuvan 10 asunto on kokoluokaltaan kaksio, josta löytyy hyvin säilytystilaa. Pohjapiirustuksessa katkoviivoin esitetyt irtokalusteet antavat ymmärtää, että asunnon mahtuu kalustamaan kodeista löytyvillä perustason huonekaluilla kuten sohvalla, neljän hengen ruokailuryhmällä ja makuuhuoneen parisängyllä.

Pohjapiirustusta tarkemmin katsoessa, huomio kiinnittyy kalusteiden ja mittatietojen puutteellisuuteen. Kuvasta ei esimerkiksi käy ilmi onko sohva mitoitettu kahdelle vai neljälle hengelle. Sohvan edustalle sijoitettava sohvapöytä veisi tilaa asunnon olennaisilta kulkuväyliltä. Makuuhuoneessa sängyn päähän jää vai kapea kulkureitti ja rinnalle yksi yöpöytä.

Säilytystila ja siihen liittyvät huomiot rakentuvat monesti vasta, kun pohjapiirustusta katsotaan tarkemmin. Tanko- ja hyllysäilytystä löytyy asunnosta kohtuullisesti, mutta silti puutteellisesti. Paksujen ulkovaatteiden täyttämät kaapit ja vaatetangot muuttavat säilytyksen haasteelliseksi heti syys- ja talvikausina.

Pienille kalusteille ja muulle sisustukselle, kuten esimerkiksi sisustusvalaisimille ja peileille löytyy sijainnit, mutta toimivia vaihtoehtoisia kalustejärjestäjiä ei asunnosta löydy montaa.

Kuva 10. Pohjapiirros As Oy Oulun Kapiteelin asunnosta. (Lehto Group Oyj 2022)

3

SUUNNITTELUPROSESSI

3.1 Suunnittelutyön toimeksianto, tavoitteet ja rajaus

3.2 Benchmark

3.3 Tilankäyttö ja käyttäjälähtöinen suunnitelma

3.3.1 Asuintalon alkuperäinen huonejako

3.3.2 Huonejaon suunnittelu

3.3.3 Huonejako käyttötarkoituksen muuttuessa

Kuva 11. Puiset tuolit ja pöytä. (&Tradition 2022)

3.1 Suunnittelutyön toimeksianto, tavoitteet ja rajaus

Tila- ja muutossuunnitelman toimeksianto tuli yksityiseltä taholta syyskuussa 2021. Suunnittelutyöltä odotettiin laadukasta ja yleistettävää kokonaisuutta ja dokumentointia, jota voidaan hyödyntää myös osana kohteen myyntiprosessia.

Suunnittelutyön päätavoitteina oli sekä luoda toimiva tilasuunnitelma, että suunnitella asunnon kiintokalustus sopimaan erilaisiin irtokalustekokonaisuuksiin. Pintamateriaaleilta toivottiin sekä kuvan 11 mukaista mökkimäistä lämmintä tunnelmaa, että kustannuksiin liittyvää huomiointia.

Asunnon kaikissa ratkaisuissa otettaisiin huomioon vapaa-ajan asumisen käyttötarkoitukset ja tulevaisuus. Pintamateriaalien osalta toimeksiantajalta tuli tiettyjä toiveita ja vaatimuksia, jotka tuli yhdistää trendikkäisiin, mutta ajattomiin ratkaisuihin. Tavoitteena oli luoda rauhallinen, miellyttävä ja kutsuva vapaa-ajan asumisen kokonaisuus.

Suunnittelutyön tueksi toimeksiantajan kanssa sovittiin käytettävän hyödyksi erilaisia käyttäjäryhmä-skenaarioita, jotka kuvaisivat kohteen potentiaalisia tulevaisuuden käyttäjiä ja käyttötarkoituksia. Sisustussuunnittelun edetessä toimeksiantajalle toimitettaisiin väliaikatietoja työn etenemisestä, jotta hän pääsisi ajoissa vaikuttamaan omalta osaltaan lopputulokseen.

Irtokalustuksen suunnittelu rajattiin opinnäytetyön ulkopuolelle, sillä kalusteiden hankinnalle ei toistaiseksi syntynyt tarvetta. Toimeksiantaja kuitenkin toivoi irtokalusteiden sijoittamista pohjapiirustuksiin, sillä se auttaa hahmottamaan tilan mittasuhteita ja etäisyyksiä.

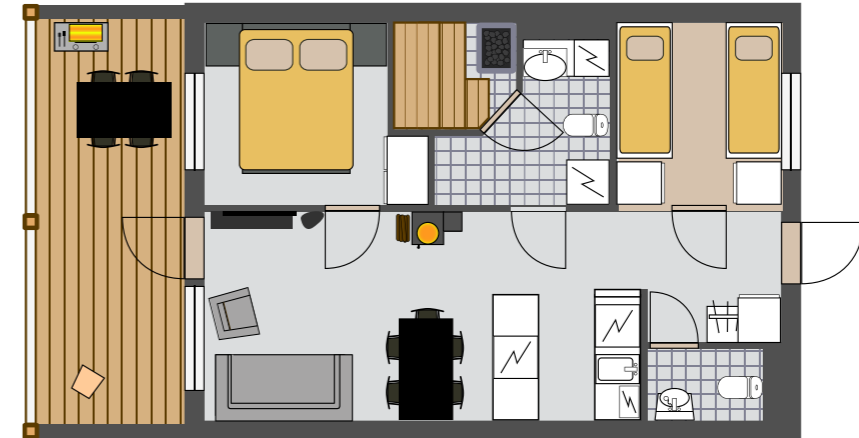
3.2 Vertailuanalyysi

Vertailuanalyysiin eli benchmarkingiin etsittiin vapaa-ajan asuntoja, joissa toistuu samanlaiset käyttötarpeet kuin tämän opinnäytetyön suunnittelukohteessa. Analyysissä kiinnitettiin erityistä huomiota asuntoihin, joihin kohdistuu erilaisia tilankäytön vaatimuksia ja käyttäjäkunta on monipuolinen. Tällaisia asuntoja ovat esimerkiksi lomaosakeasunnot, joissa osakkeiden omistajilla on oikeus asunnon käyttöön omalla vuorollaan – tavallisesti viikko vuodessa (Holiday Club Resorts 2022.) Näin ollen yhdellä lomaosakeasunnolla olisi vähintään 52 eri käyttäjää vuodessa. Huomiota kiinnitettiin myös säilytystilojen ratkaisuihin ja ominaisuuksiin, joita löytyy pienistä usean eri käyttäjän asunnoista.

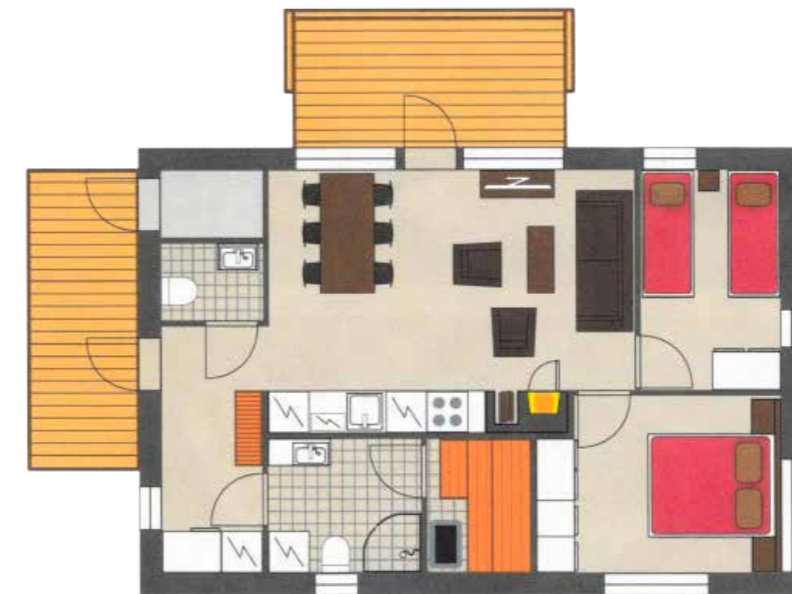
Hakaniemen (2021) mukaan yksi Suomen johtavista lomaosaketoyhtiöistä on suomalainen Holiday Club Resorts. Kuvassa 12 on esitelty Holiday Clubin uusimman, Vierumäellä sijaitsevan lomaosakkeen pohjapiirros. Asunto on pinta-alaltaan 53m², joka on lähellä opinnäytetyön suunnittelukohteen pinta-alaa. Lomaosakeasunnossa on avoin keittiö ja olohuone, erillinen makuuhuone kahdella yhden hengen sängyllä, yksi iso makuuhuone, kylpyhuone saunalla ja WC-istuimella, sekä erillinen pieni WC-tila.

Kuvan 13 pohjapiirros on valikoitunut Huuto.net -osoitteessa myynnissä olevasta kohteesta Holiday Clubin Saimaan lomakeskuksessa. Kahden makuuhuoneen asunnossa keittiö on sijoitettu yhdelle seinälle olohuoneen yhteyteen. Asunnossa on kaksi WC:tä, joista toinen on pienempi erillinen WC ja toinen sijoitettu pesutilojen yhteyteen. Myös Saimaan lomaosakeasunnossa on sauna.

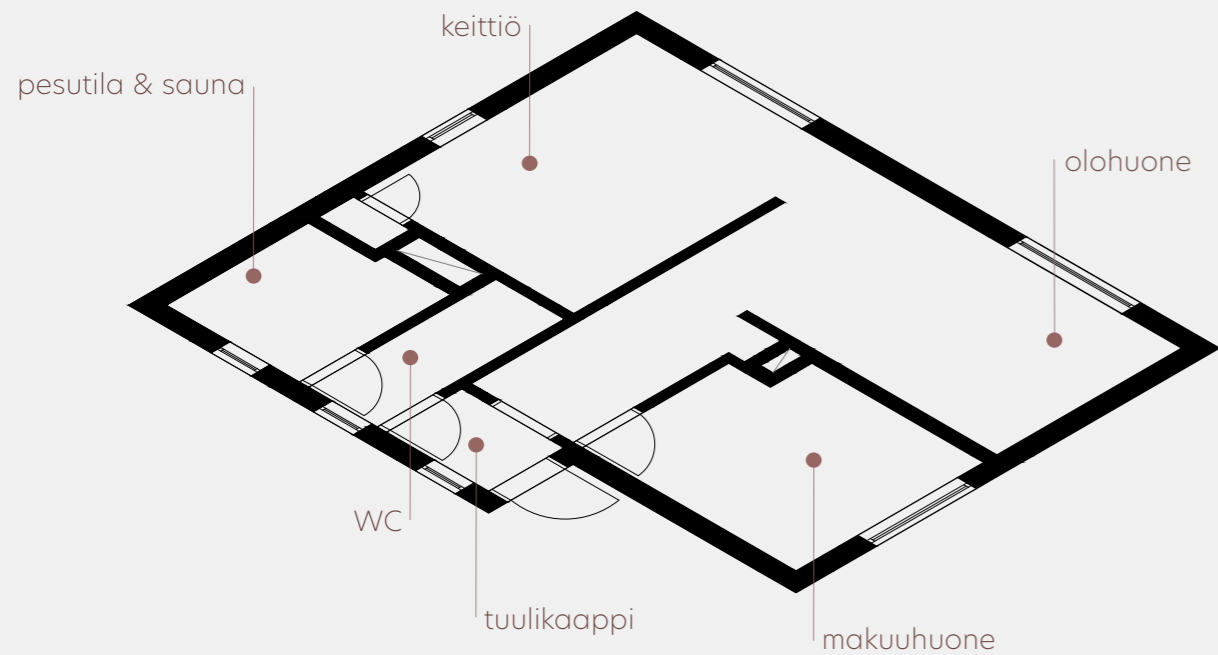
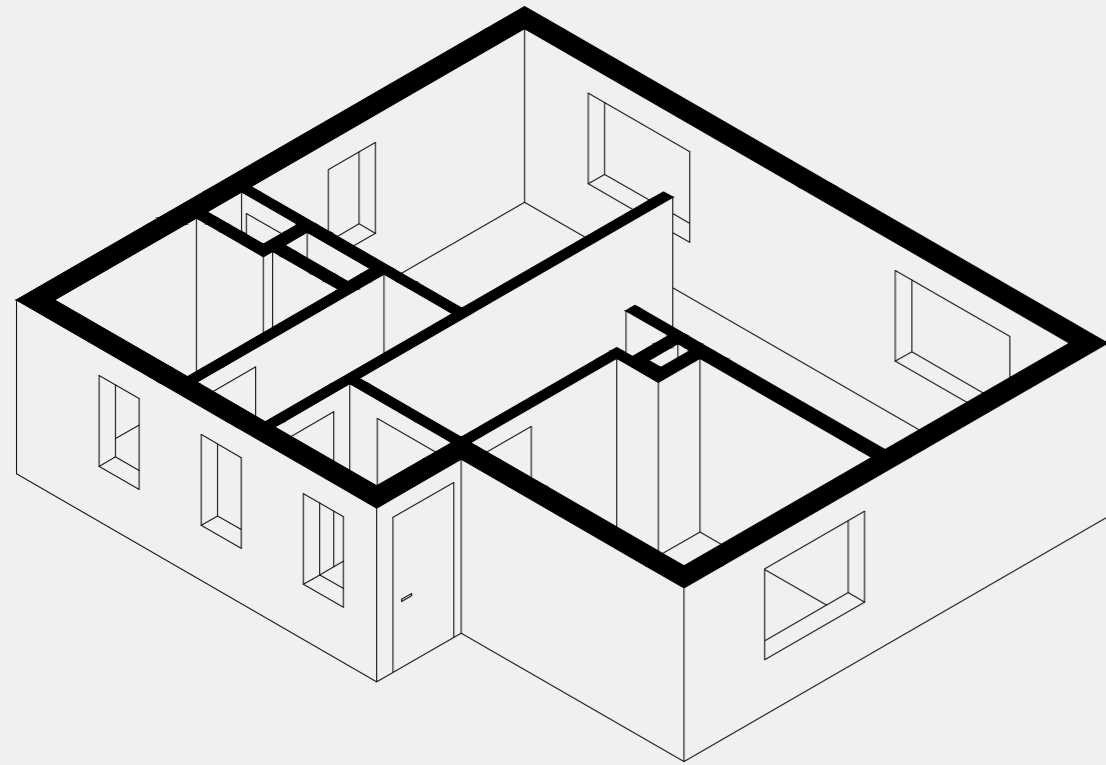
Molempien benchmark-kohteiden makuuhuoneet ovat jakautuneet selkeästi päämakuuhuoneeseen ja pienempään kahden hengen makuuhuoneeseen. Säilytystiloissa on otettu huomioon asukkaiden määrä – pienissä makuuhuoneissa on yksi korkea säilytyskaappi yhtä sänkyä kohden. Isommissa makuuhuoneissa säilytystilaa on varattu huomattavasti enemmän. Eteisen ulkovaatesäilytys on sekä Vierumäen että Saimaan asunnoissa rajallista.

Kuva 12. Vierumäen lomaosake. (Holiday Club Resorts 2022)

Kuva 13. Saimaan lomaosake. (Huuto.net 2022)

Kuvio 1. Alkuperäinen huonejako.

3.3 Tilankäyttö ja käyttäjälähtöinen suunnitelma

Käyttäjälähtöisyyden peruserä on huomioida käyttäjä ja inspiroitua käyttäjästä. Käyttäjälähtöisyydessä nousee esiin käyttäjän aito ymmärtäminen, kuunteleminen ja siitä kiinnostuminen. (OAMK 2014).

Sisustusarkkitehtuurissa elinympäristöjen toimintakentässä, etenkin asuinympäristöjen suunnittelussa käyttäjälähtöisyys on tärkeää toimivien tilojen toteuttamiseksi ja loppukäyttäjän tarpeita vastaavan lopputuloksen saavuttamiseksi. Asuintilan suunnittelussa käyttäjälähtöisyys vaatii vahvaa kiinnostusta loppukäyttäjän tarpeiden kartoitukseen ja ratkaisukeskeisyyteen, jotta tarpeisiin voitaisiin vastata.

Elinympäristöihin liittyy tiettyjä vaatimuksia, jotka poikkeavat toisistaan tilan käyttötarkoituksen mukaan. Näitä tilasuunnitteluakin koskevia standardeja, vähimmäisvaatimuksia ja rakennusmääräyksiä ylläpidetään Suomessa Rakennustietosäätiön, eli RTS:n toimesta ja asetukset tulevat Suomen Ympäristöministeriöltä. Asuin- ja majoitustiloihin kohdistuvat määräykset koskevat mm. huoneiston pinta-alaa, vapaita kulkuaukkoja ja luonnonvalon määrää. (Rakennustietosäätiö 2020).

3.3.1 Asuintalon alkuperäinen huonejako

Talo on ollut aikaisemmassa asuinkäytössä kaksio erillisellä keittiöllä. Pohjapiirroksen puuttuessa oletettiin, että huonejako on alkuperäinen vuodelta 1967.

Kuviossa 1 on havainnointu asuintalon huonejakoa lähtötilanteessa syksyllä 2021. Sisäänkäynnin yhteydessä olleessa tuulikaapissa oli lasilla varustettu ovi talon asuintiloihin. Tuulikaapissa sisäänkäyntiä vastapäätä oli kulku talon WC- ja saunatiloihin. Kaksion makuuhuone sijaitsi heti tuulikaapista kuljettaessa käytävän oikealla puolella ja käytävän päässä oikealla oli tilava, mutta hämärä olohuone. Erillinen keittiö sijaitsi talon koilliskulmassa. Keittiön sijaintiin on oletettavasti vaikuttanut saunan sijainti, sillä saunan kiuas ja keittiön puuhella oli liitettyä samaan hormiin ja muuriin.

Talon alkuperäinen käyttäjäkunta on oletettavasti ollut asikkalalainen 2-3 henkilön perhe. Asuintalon aiempia asukkaita ei ollut tiedossa.

3.3.2 Huonejaon suunnittelu

Heti alussa huonejaon suunnittelussa kartoitettiin tilan mahdollisia käyttötarkoituksia. Ottaen huomioon etätöiden kasvaneen suosion ja roolin nykypäivän työnteossa, oli luontevaa ottaa toimivan etätöiden vaatimukset huomioon ja sisällyttää se yhdeksi vaihtoehdoksi vapaa-ajan asunnon käyttöön. Toinen yleistetty käyttötapa oli viikonlopuille ja lomakausille sijoittuva lyhytaikainen majoittuminen ja rentoutuminen.

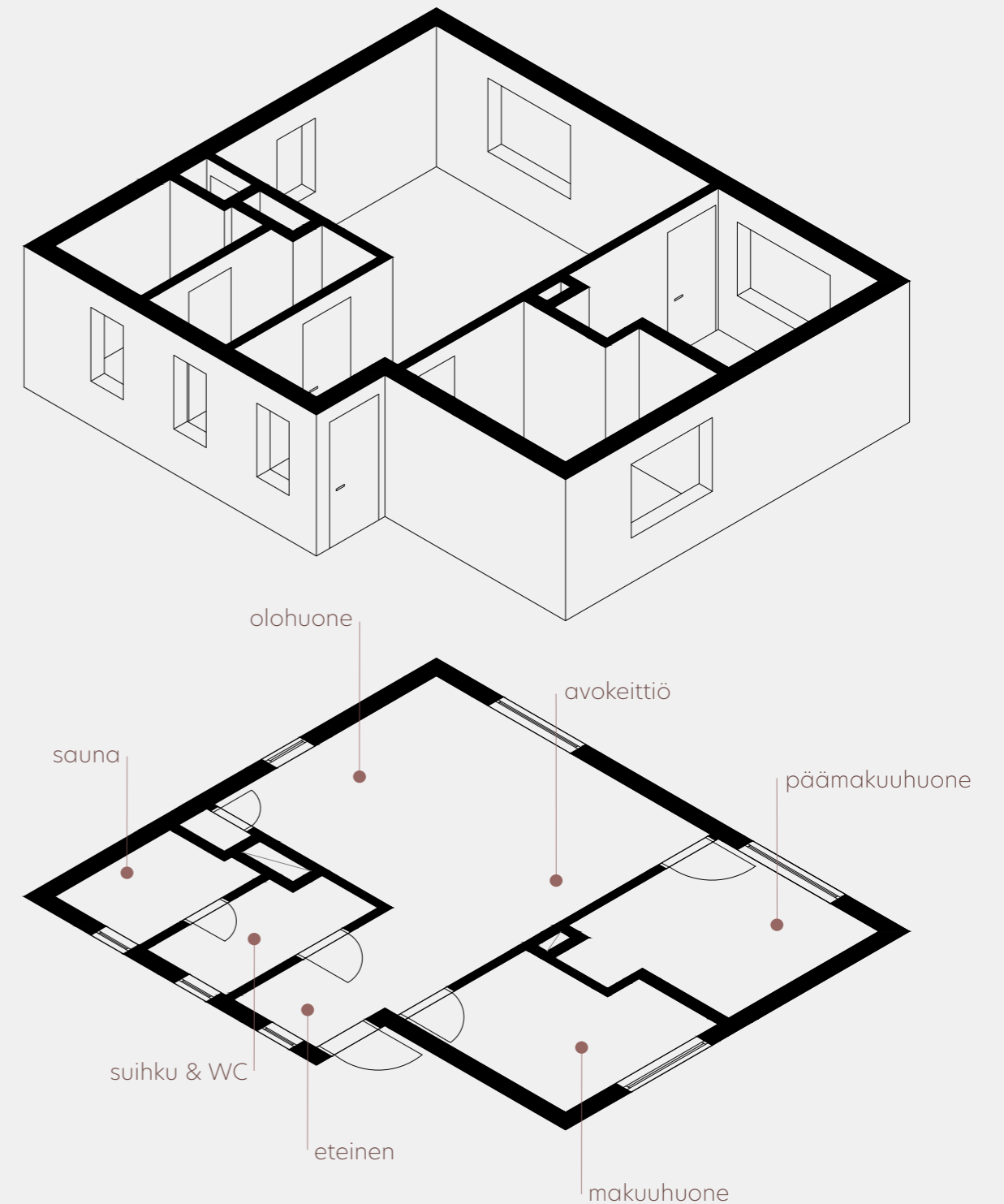
3.3.3 Huonejako käyttötarkoituksen muuttuessa

Huonejaon muuttuminen mahdollistaisi myös vapaa-ajan asunnon erilaiset käyttötarkoitukset. Huonejaosta annettiin toimeksiantajalle erilaisia luonnoksia ja ehdotuksia ja muokkauksia tehtiin toimeksiantajan pyynnöistä. Lopulliseksi huonejaksi valikoitui kuviossa 2 esitelty kokonaisuus.

Eteisen osalta suurin muutos tulisi olemaan tuulikaapin purkaminen, joka toisi lisää avaruutta ja tilantuntua vapaa-ajan asunnon eteiseen. WC:n ovi säilyisi samalla seinällä kuin lähtötilanteessa, mutta ovea siirrettäisiin kesemmälle. Oven siirto mahdollistaisi suihkutilan lisäämisen WC:n puolelle ja pesutilan siirtämisen pois saunasta. WC:n ja saunan välistä seinää siirrettäisiin saunan puolelle niin, että nykyinen ikkuna pysyisi saunassa. Kylpyhuoneeseen ja saunaan ehdotetut muutokset olivat huomaamattomia, mutta tilantunnon kannalta hyvin merkittäviä.

Talon keskellä sijaitsevan hormin ansiosta keittiö voitaisiin sijoittaa pois erillisestä huoneesta keskelle taloa. Keittiö sijoitettaisiin lähemmäs talon sisäänkäyntiä ja näin lyhentäisi matkaa huomattavasti ulko-ovelta esimerkiksi ostoksia tuodessa keittiöön. Vanhan keittiön ja olohuoneen välinen seinä purettaisiin ja olohuone siirrettäisiin vanhaan keittiöön. Keittiön ja olohuoneen yhdistäminen mahdollistaisi vapaa-ajan asunnon käyttäjille mahdollisuuden viettää etenkin nuorille ja nuorille aikuisille tärkeäksi havaittua yhteistä aikaa oleskelutiloissa.

Entisen olohuoneen tilalle sijoitettaisiin vapaa-ajan asunnon päämakuuhuone. Alkuperäisestä makuuhuoneesta saataisiin esimerkiksi pienempi makuuhuone, työhuone, vierashuone tai harrastehuone. Makuuhuoneiden ja eteiskäytävän välistä seinää siirrettäisiin hormin kanssa samaan linjaan, jolloin käytävää saataisiin levennettyä entisestään.

Kuvio 2. Uusi huonejako..

4

KAKSIOSTA KOLMIO

4.1 Moodboard ja sisustuskonsepti

4.2 Pohjapiirrokset

4.3 Pintamateriaalit ja sävyt

4.4 Kiintokalusteet

4.5 Valaistus

4.6 Pohjapiirros toiminnoittain

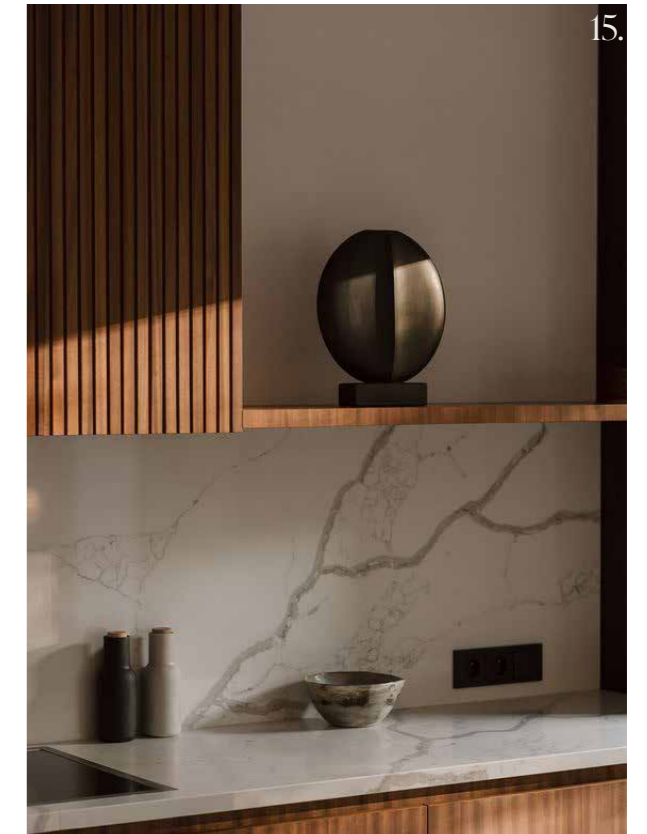
4.1 Moodboard ja sisustuskonsepti

Suunnittelutyön alkuvaiheessa oli tärkeää luoda toimeksiantajalle mielikuvia tavoitellusta tunnelmasta, johon suunnittelutyöllä pyrittiin. Näitä mielikuvia tunnelmasta kuvataan esimerkiksi väreillä, kuvilla ja teksteillä ja ne kasataan yhdeksi tunnelmakuvaksi, eli moodboardiksi. Moodboardissa esitetyt ratkaisut, elementit ja materiaalit eivät vastaa suoraan lopullista suunnitelmaa, mutta kuvissa esitettyjen materiaalien olisi suotavaa vastata ehdotettuja materiaaleja, ettei asiakas saa väärää mielikuvaa suunnitelman lopputuloksesta.

Kohteen värimaailmaan ehdotettiin kuvassa 14 esitetyn neutraalin valkoisen ja kontrastia luovan öljytyn puupinnan lisäksi murrettuja punaisen ja vihreän sävyjä. Pintamateriaaleissa ja kalustuksessa pääosassa oli murrettujen sävyjen kanssa sointuva tammi ja kiillotettu teräs. Huomiota kiinnittävistä elementeistä keittiön yläkaapeissa esiintyvä rimoitus (kuva 15) toisi kokonaisuuteen 1960-luvulta tutun rimoituksen.

Luonnonvaloa pyrittiin korostamaan jättämällä massiiviset ja korkeat kalusteet pois ikkunoiden läheisyydestä. Oleskelutilojen seinäpintojen vaaleus säilyttäisi raikkaan kokonaisuuden puupintojen ja murrettujen sävyjen rinnalla. Kontrastia huoneiden välille haettiin pienemmän makuuhuoneen seinäpintojen sävyllä ja päämakuuhuoneen kiinteällä sängynpäädylä. Irtokalustuksen ja tekstiilien toivottiin yhdistyvän harmoniseksi kokonaisuudeksi (kuva 16), jolla luodaan vapaa-ajan asuntoon pehmeää mökkitunnelmaa.

WC- ja suihkutilan luonnonvaloa haluttiin vaalia ja niihin ehdotettiin vaaleaa, beigen sävyistä laattaa seiniin ja lattiaan. WC:n allaskalusteessa yhdistyisi keittiön materiaaleista löytyvä tammen sävyinen rimoitus. Saunan mökkimäiseen tunnelmaan päästäisiin lämpökäsittelyllä puupaneloinnilla (kuva 17) ja leveillä laudelaudoilla.

Kuva 14. Luonnonvalo ja neutraalit sävyt. (Oni Studio 2022)

Kuva 15. Keittiön materiaalit. (Oni Studio 2022)

Kuva 16. Pintamateriaalien tekstuurit. (&Tradition 2022)

Kuva 17. Paneloitu sauna. (Residence Magazine 2019)

4.2 Pohjapiirroksiset

Toimeksiantajalle tuotettiin suunnittelutyön edetessä useita luonnoksia pohjapiirroksista, joista kolme erilaista valikoitui tarkempaan jatkokehitykseen.

Kuvissa 19, 20 ja 21 esitettyjen pohjapiirroksien luonnokset perustuvat asuintalon syksyn 2021 huonejakoon, joka on kuvattu alkuperäisenä kuvassa 18. Luonnoksissa on havainnointu kolme erilaista irtokalustejärjestystä, jotka kaikki mukautuvat yhteen ja samaan tilajakoon. Pohjapiirroksia voidaan käyttää hyödyksi vapaa-ajan asunnon myynnin tukena. Pohjapiirroksien esittäminen myyntitilanteessa auttaa potentiaalista ostajaa hahmottamaan tilan eri mahdollisuudet kalustuksen osalta. Jokaisessa pohjaratkaisussa kylpyhuone, sauna ja keittiö ovat samanlaiset.

UUDET RATKAISUT JA KÄYTTÖTARKOITUKSEN ESIMERKIT

Suihkun sijoittaminen saunan seinää vasten mahdollistaa pienen ikkunan säilyttämisen ja näin ollen luonnonvalon pääsyn pitkään ja kapeaan kylpyhuoneeseen. Allaskalusteen alle mahtuisi pyykinpesukone, jonka ansiosta vapaa-ajan asuminen ei rajoittuisi vain esimerkiksi viikonloppumajoitukseen.

Kuvan 19 kalustus on suunniteltu tukemaan etätyöskentelyä, johon viittaa pienemmän makuuhuoneen kalustus. Ikkunan eteen on sijoitettu suurikokoinen työpöytä ja sen yhteyteen on suunniteltu säilytystilaa. Olohuoneen irtokalusteiden järjestys mahdollistaa 1-5 hengen ruokailun ja oleskelun.

Kolmihenkisen perheen tarpeisiin vastaava kokonaisuus on esitetty pohjapiirustuksena kuvassa 20. Pienempi makuuhuone voidaan kalustaa pienellä pöydällä ja yhden hengen sängyllä. Sängyn yhteyteen on sijoitettu yöpöytä ja toimiva laatikosto ja korkea vaatesäilytykseen soveltuva kaapisto.

Kolmannessa vaihtoehdossa (kuva 21) on hahmoteltu pariskunnan kakkoskodin tarpeisiin vastaava kokonaisuus. Pienen makuuhuoneen ikkunan yhteyteen on mitoitettu koko seinän levyisen harrastepöytä. Muista suunnitelmista poiketen irtokalustuksessa on huomioitu vähäisempi asukasmäärä vapaa-ajan asunnolla.

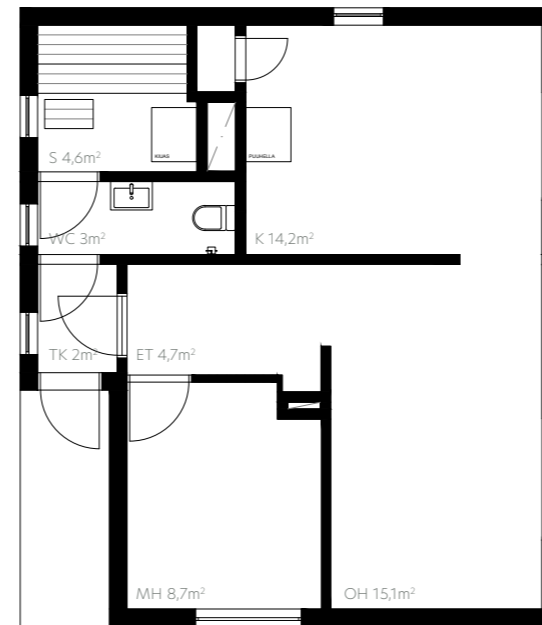
Kuva 18. Alkuperäinen pohjapiirros.

Kuva 19. Etätyöskentelyä tukeva kakkoskoti.

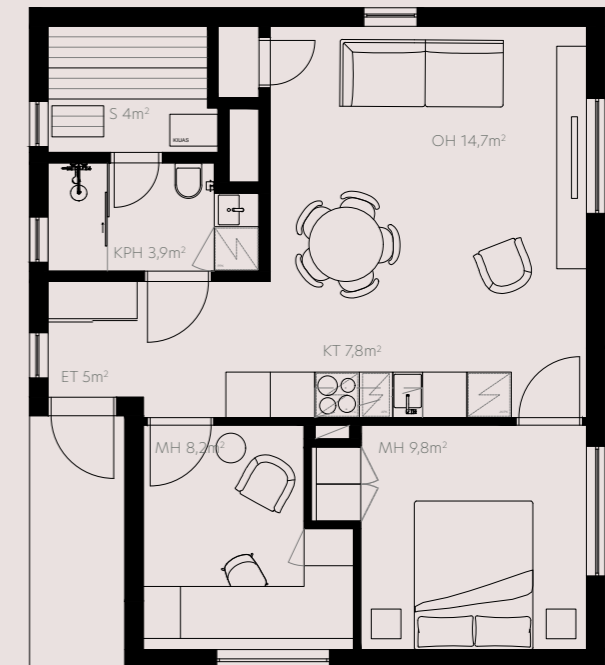
Kuva 20. Kolmihenkisen perheen vapaa-ajan asunto.

Kuva 21. Eläkeläisparin ympärivuotinen mökki maalla.

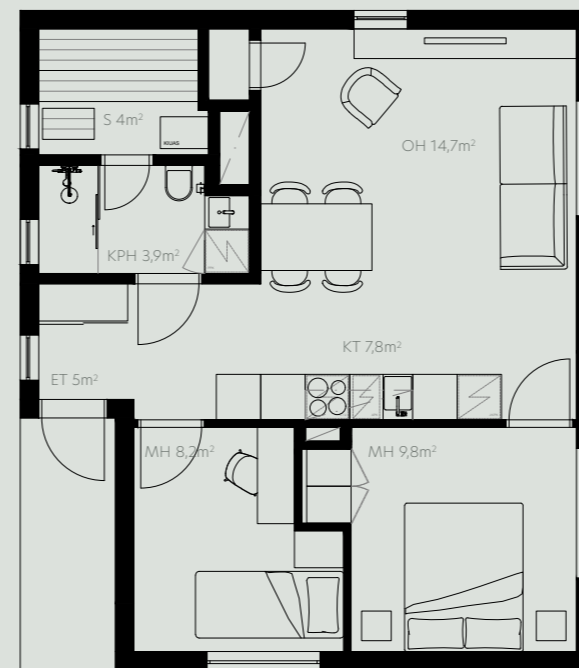
18.

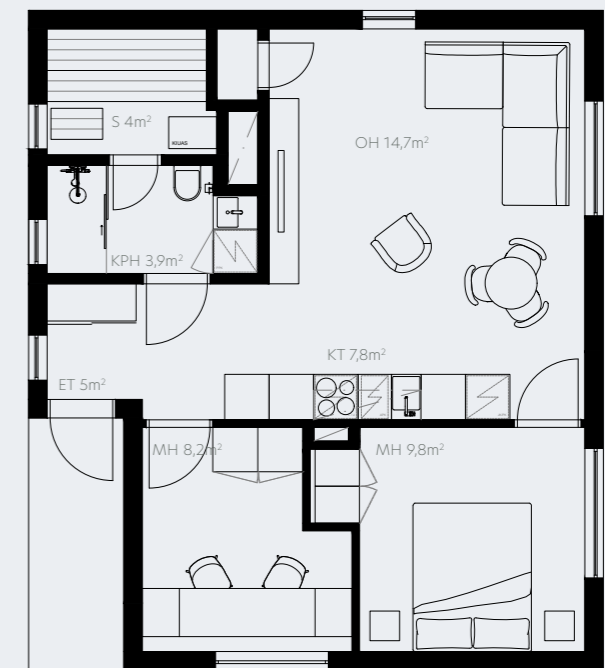
19.

20.

21.

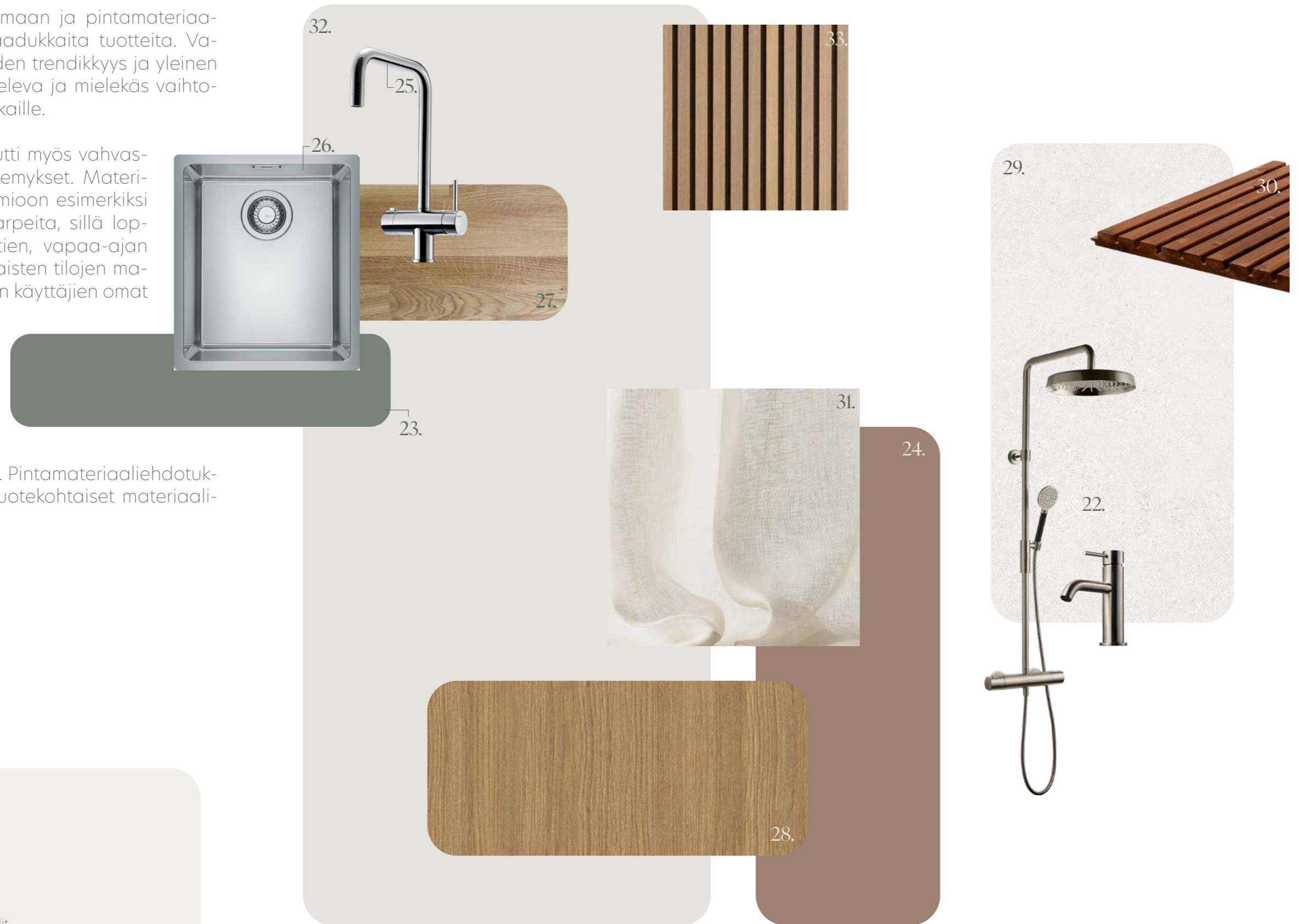

4.3 Pintamateriaalit ja sävyt

Vapaa-ajan asunnon sävy maailmaan ja pintamateriaaleihin valikoitui neutraaleja ja laadukkaita tuotteita. Valinnoissa on otettu huomioon niiden trendikkyys ja yleinen suosio, jotta asunto olisi houkutteleva ja mielekäs vaihtoehto potentiaalisille ostajaehdokkailla.

Pintamateriaalien valintaan vaikutti myös vahvasti toimeksiantajan toiveet ja näkemykset. Materiaalivalinnoissa ei ole otettu huomioon esimerkiksi lemmikkieläimiä ja muita erityistarpeita, sillä lopputyöntekijä ei ollut selvillä. Kotien, vapaa-ajan asuntojen ja muiden henkilökohtaisten tilojen materiaalivalintoihin vaikuttavat usein käyttäjien omat kokemukset eri materiaalien kestävydestä, puhdistettavuudesta, sävyistä ja hintatasosta.

Kuvilla 22–33 on havainnointu moodboardin kaltaisesti vapaa-ajan asuntoon ehdotetut sävyt, pintamateriaalit ja tuotteet. Pintamateriaaliesityksistä esiteltiin toimeksiantajalle tuotekohtaiset materiaali- ja mallipalat.

Kuva 22. Suihku ja hana (Tapwell a 2022)

Kuva 23. Keittiön kalusteiden sävy

Kuva 24. Työhuoneen seinien sävy

Kuva 25. Keittiön hana (Tapwell b 2022)

Kuva 26. Keittiön teräsallas (taloon.com 2022)

Kuva 27. Keittiön tammitaso (Bauhaus 2022)

Kuva 28. Lattian ja väliovien tammimateriaali

Kuva 29. Kylpyhuoneen laatat (ABL-Laatat 2022)

Kuva 30. Saunan lauteiden, seinien ja katon pintamateriaalit

Kuva 31. Pintamateriaaleihin ja sävyihin sopivat tekstiilit (RH Living 2022)

Kuva 32. Eteisen, olohuoneen, keittiön ja päämakuuhuoneen seinien sävy

Kuva 33. Keittiön yläkaappien ja kylpyhuoneen allaskalusteen materiaali (Puupuoti 2022)

4.4 Kiintokalusteet

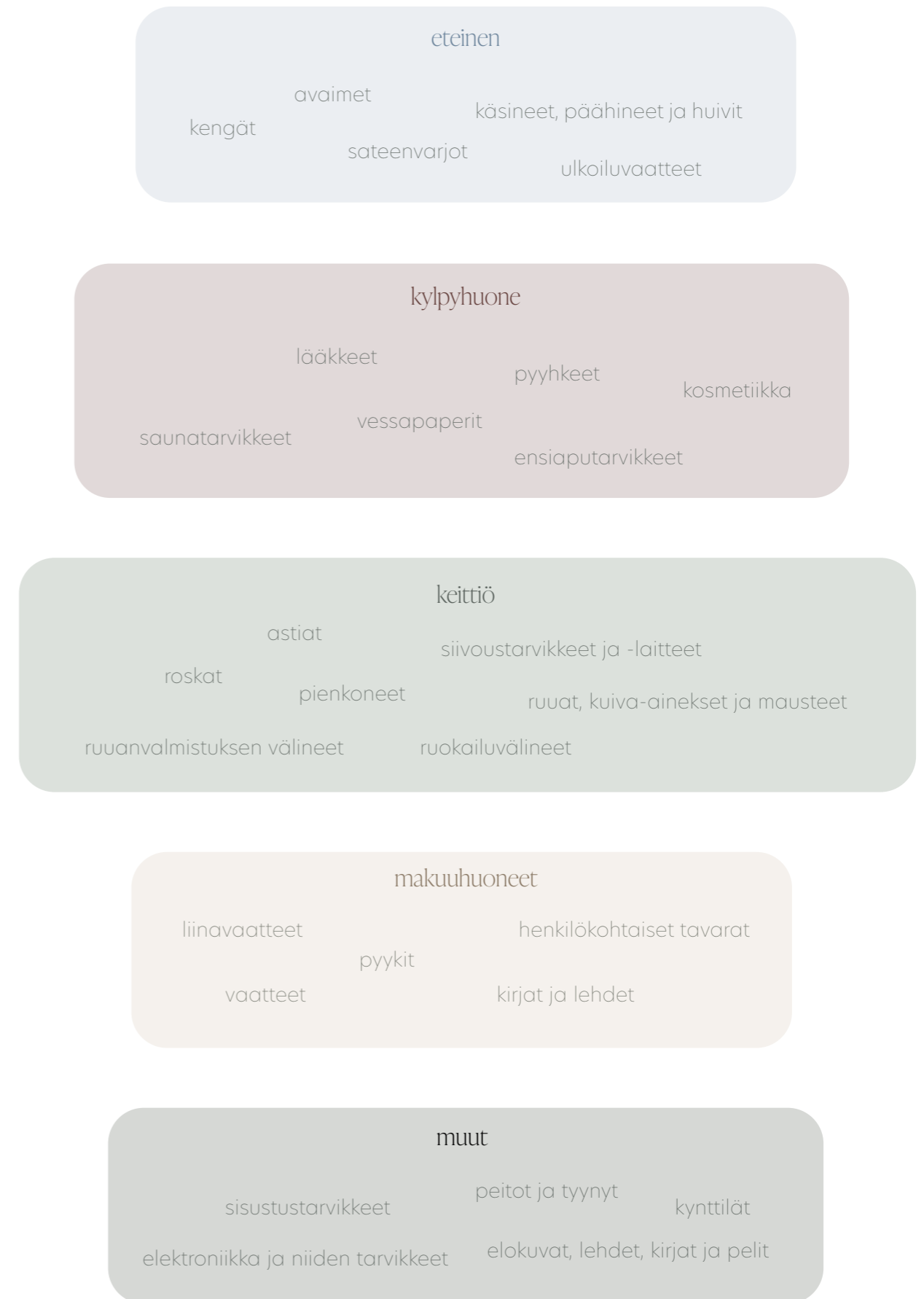
Kiinto- ja säilytyskalusteiden suunnittelussa huomioitiin vapaa-ajan asunnon käyttötarkoituksia ja niiden vaatimuksia säilytystilojen vähimmäistarpeista. On silti selvää, että lyhyen ajan majoittumiseen ei tarvitse varata yhtä reilusti säilytystilaa kuin pidempään, esimerkiksi kahden viikon majoittumiseen. Kiintokalustuksen suunnittelu on kulkenut huonejaon suunnittelun kanssa rinnakkain koko suunnitteluprosessin ajan. Huonejako ja asunnon kalustus ovat yhtenä kokonaisuutena tilantunnon, järjestyksen ja toimivuuden kannalta oleellisia.

Säilytystilan ratkaisut käyttäjälähtöisyyden näkökulmasta koituivat haasteellisiksi loppukäyttäjien ollessa tuntemattomia. Näin ollen vertailuanalyysiin valikoituneet lomaosakkeet toimivat hyvänä pohjana kiintokalusteiden ja säilytystilan minimivaatimuksille (kuvio 3).

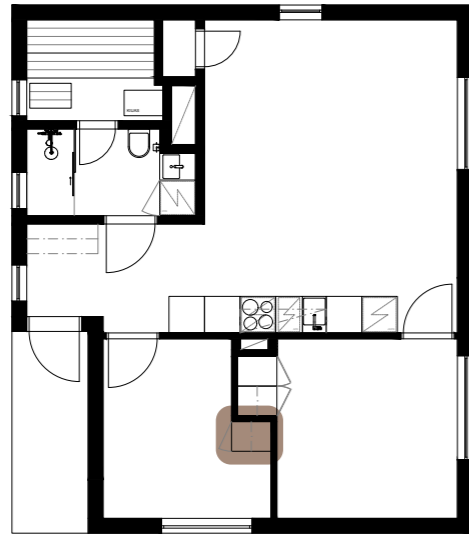
Päivittäistavarakaupat Vääksyssä, Lahdessa ja niiden väliin sijoituvissa pienemmissä asutuskeskuksissa helpottivat keittiön toimintojen ja säilytystilan suunnittelua. Esimerkiksi elintarvikkeita on parhaimmassa tapauksessa saatavilla ympäri vuorokauden, joten kylmäsäilytys- ja kaappitilaa ei tarvitse olla samoissa määrin kuin 2-3 henkilön asuttamissa kodeissa.

Talon kanssa samassa kiinteistössä sijaitsee myös puinen piharakennus, josta löytyy varastotilaa, maakellari ja kesäkeittiö. Vapaa-ajan työhuoneen kiinto- ja säilytyskalusteet suunniteltiin käyttötarkoituksen mukaan muunneltaviksi.

Säilytystilan tarvetta vähentää myös teknologian kehitys. Esimerkiksi elokuvat, musiikki ja kirjat eivät vie tilaa asunnon kaapistoista, sillä ne löytyvät suurimmaksi osaksi internetistä ja äänikirja- ja suoratoistopalveluista.

Kuvio 3. Säilytystilaa vievien tavaroiden jaottelu suunnittelukohteen huoneiden mukaan.

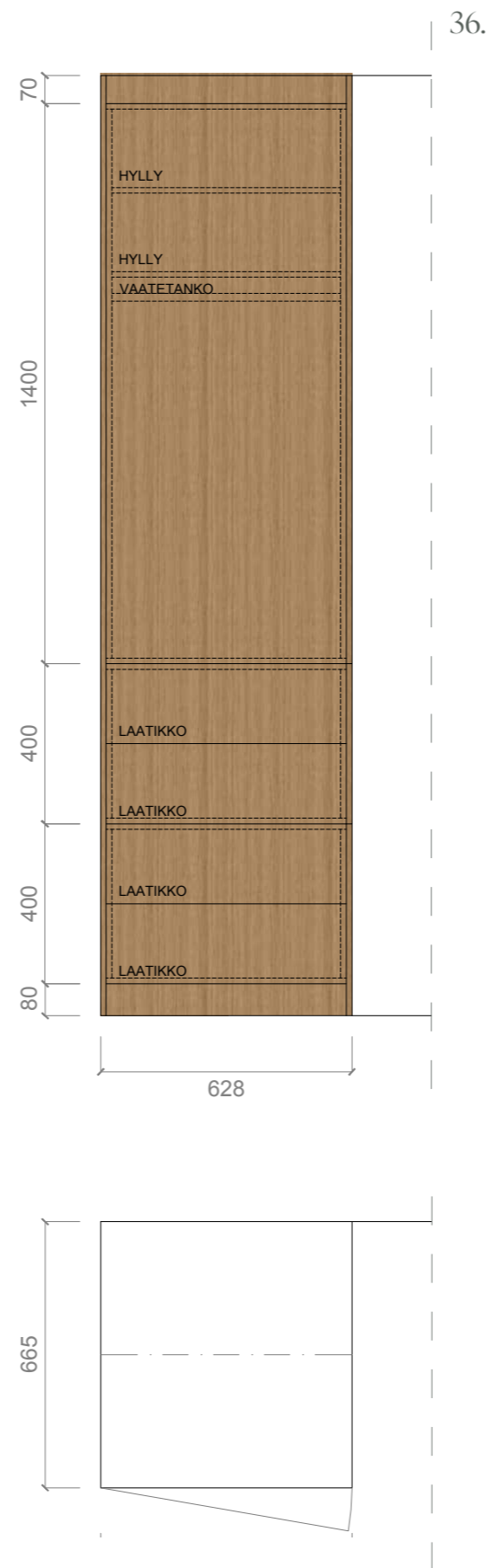

Kuva 37. Pohjapiirros kiintokalusteilla

PIENEN MAKUUHUONEEN SÄILYTYSKALUSTE

Kuvissa 34 ja 35 on visualisointikuvien avulla havainnoitu pienen makuuhuoneen nurkkausta, jonne on mahdollista sijoittaa työpöytä ja säilytystilaa tai sänky kiinteällä yöpöytäratkaisulla. Kuvan 34 laatikoston ja kuvan 35 yöpöydän yläpuolelle jäävä seinäkiinnitteinen kaapisto soveltuu hyvin vaatesäilytykseen.

Kalustekokonaisuuden keskimmäiseksi sijoitettu 400mm korkea kahden laatikon runko on suunniteltu tarvittaessa poistettavaksi, jotta alempi laatikosto toimisi kuvan 35 tavoin yöpöytänä. Kaluste on mitoitettu lattiasta kattoon sokkelin ja yläpeitelevyn kanssa. Kalusteen materiaaliksi ehdotettiin A.S. Helsingön valikoimasta tammiviilutettua MDF-levyä. Kalusteesta tuotettu mittapiirros (kuva 36) voidaan toimittaa kalusteen valmistajalle. Kaluste on korostettu värialueena kuvassa 37.

36.

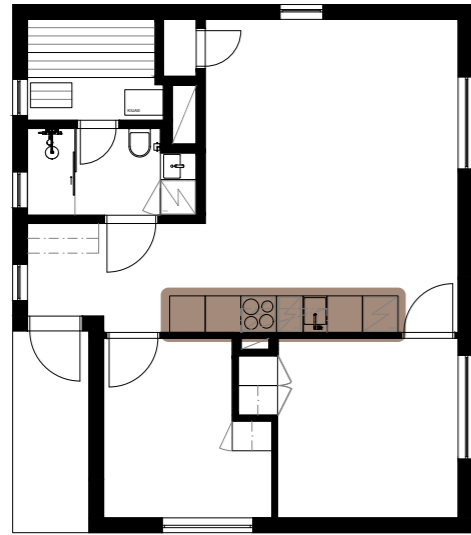

34.

35.

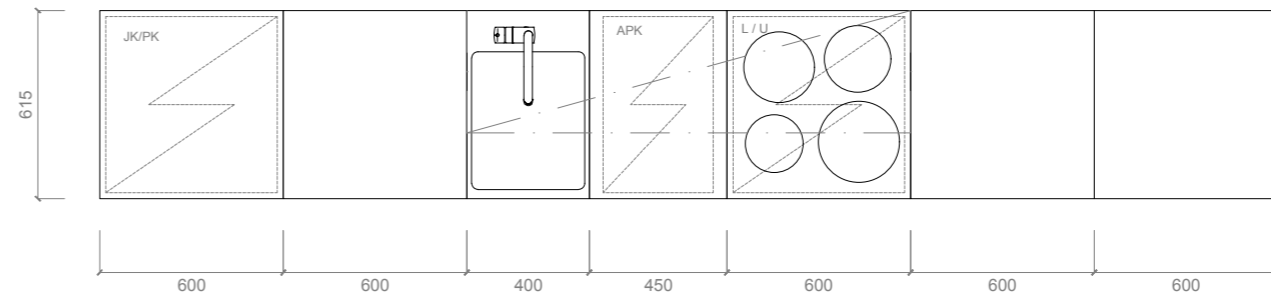
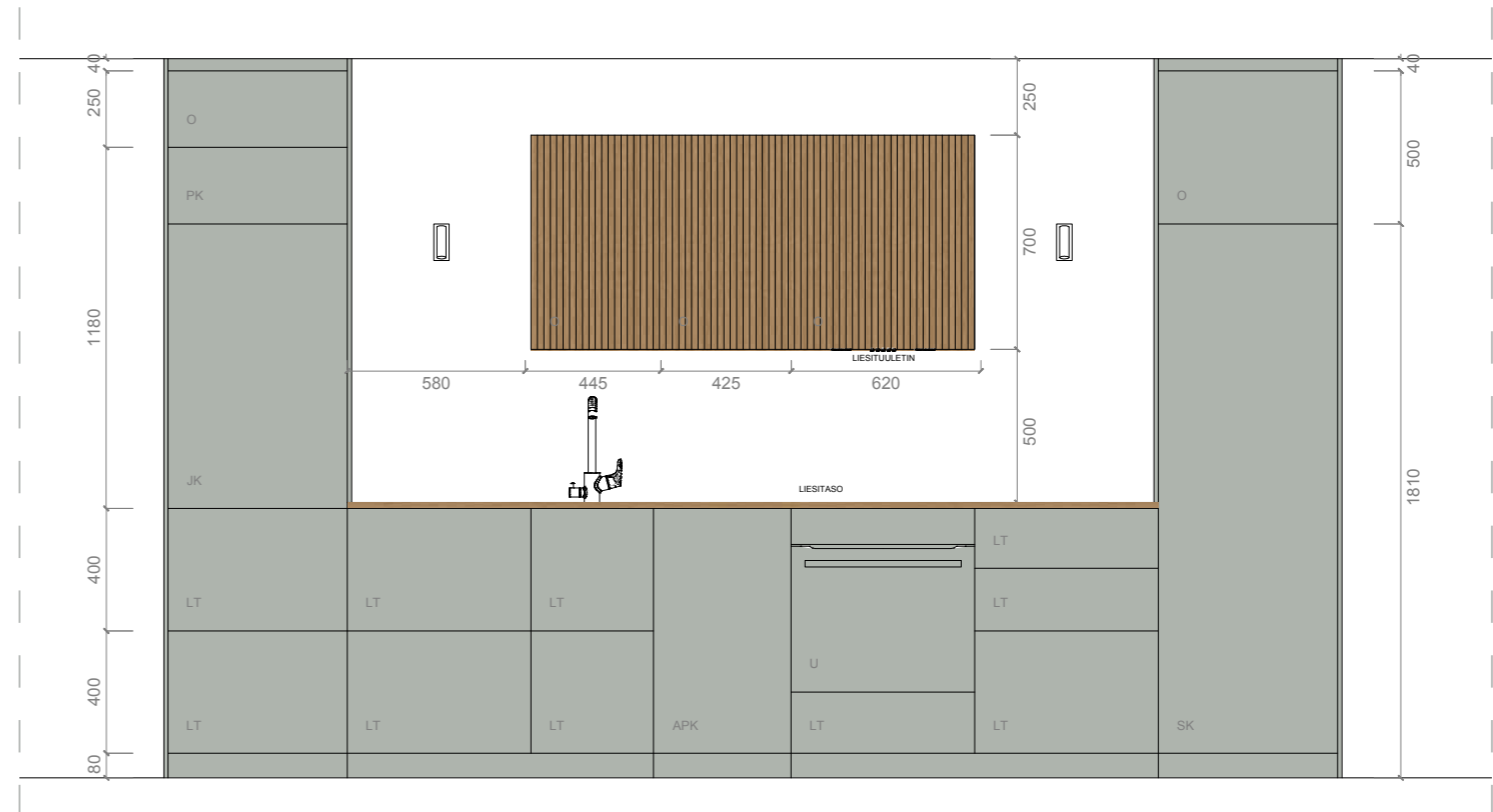
Kuva 34. Pieni huone työhuoneena
 Kuva 35. Pieni huone makuuhuoneena
 Kuva 36. Mittapiirros

Kuva 39. Pohjapiirros kiintokalusteilla.

KEITTIÖN KALUSTUS

Keittiön kiintokalusteet ovat mitoitettu 1-4 hengen vapaa-ajan asumiseen. Keittiön mitoittamiseen (kuva 38) vaikuttivat hormin sijainti, astioiden ja keittiövälineiden tilantarve, astianpesukoneen mitoittaminen ja laskutilan maksimointi. Liesitaso on mahdollista pienentää kahden keittolevyn liesitasoksi, jolloin keittiön työtasolle vapautuu laskutilaa. Yläkaappeja ei mitoitettu kattoon ulottuviksi, jotta kokonaisuus säilyisi ilmavana kahden reunoille sijoitetun korkean kaapin kanssa. Siivouskaappi on mitoitettu keittiön yhteyteen, jotta kylpyhuoneeseen ja eteiseen saadaan tilaa. Keittiön sijainti on korostettu värialueella pohjapiirroksen (kuva 39). Keittiö on visualisoitu kuvissa 40 ja 41.

Kuva 38. Mittapiirros keittiön kiintokalusteista.

KALUSTEIDEN LYHENTEIDEN MÄÄRITELMÄT

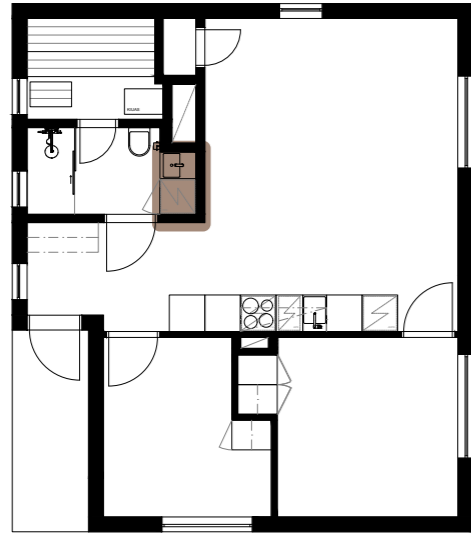
- O - kaappi saranaovella
- LT - vetolaatikko
- APK - astianpesukone
- PK - pakastelokero
- JK - jääkaappi
- U - kalusteuni
- SK - siivouskaappi

Kuva 40. Keittiön visualisointi edestä.

Kuva 41. Keittiön visualisointi sivulta.

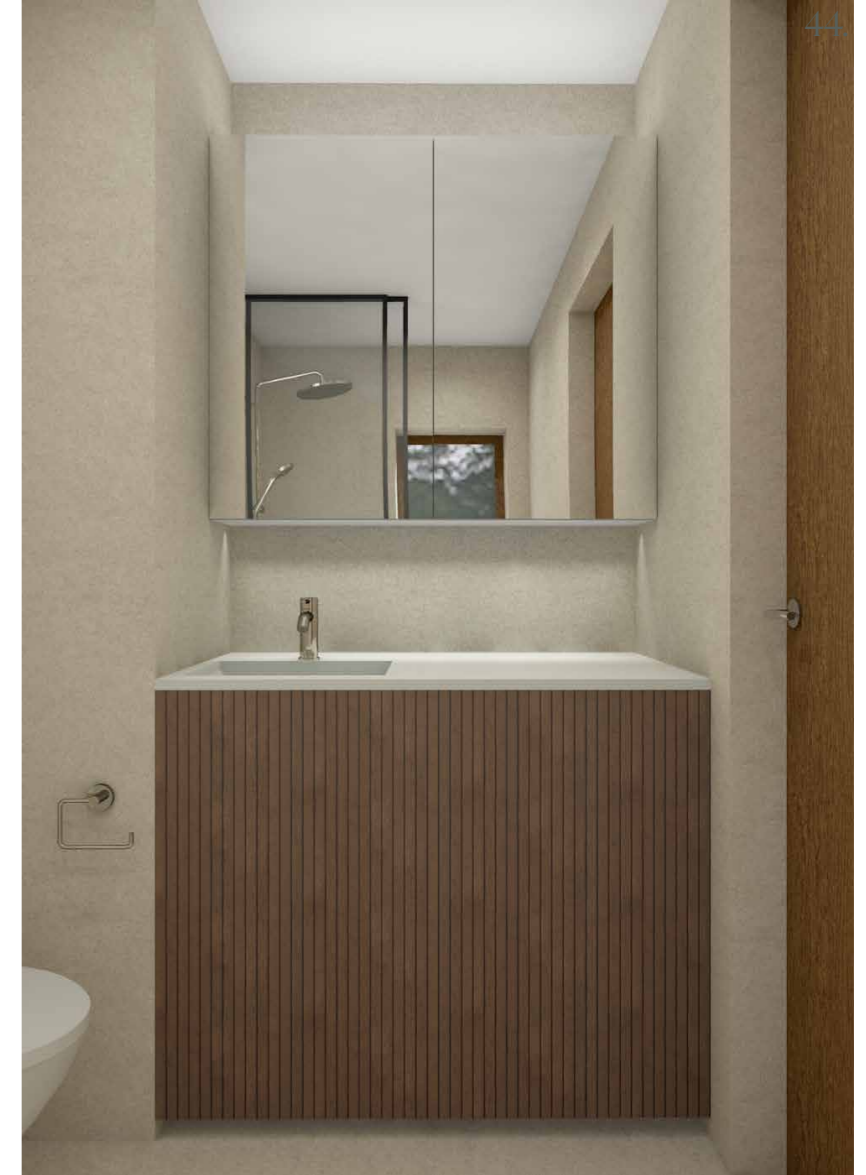
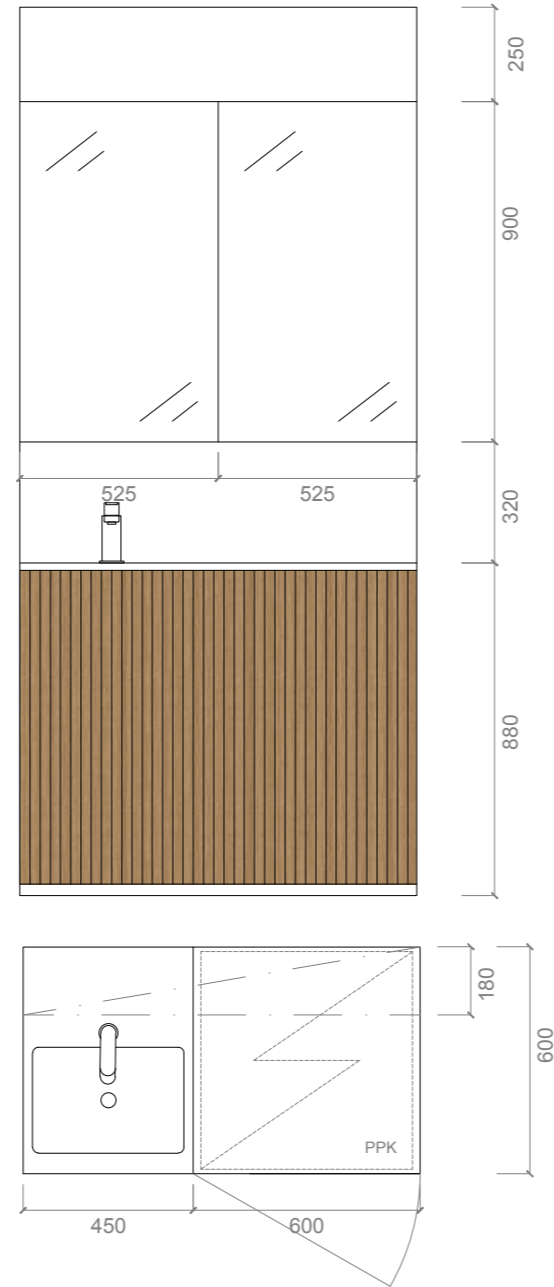

Kuva 43. Pohjapiirros kiintokalusteilla.

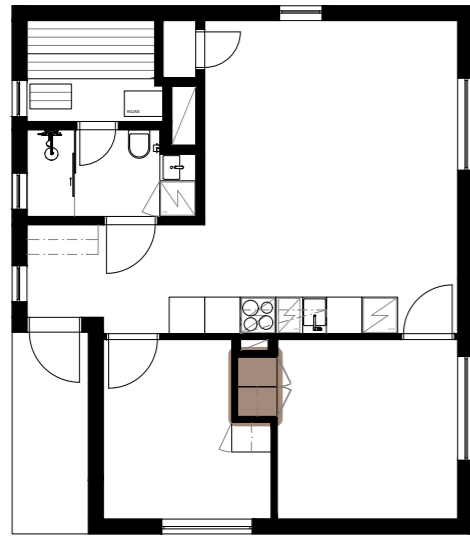
KYLPHYUONEEN SÄILYTYSKALUSTE

WC:n yhdistyttyä suihkun kanssa kylpyhuoneeksi tilaa jouduttiin ottamaan säilytyskalusteelta. Kylpyhuoneen syvennykseen mitoitettun allaskalusteen (kuva 42) alle kätkeytyy pyykinpesukone saranaoven taakse. Altaan alapuolelle tilaa jää vessapaperien säilytykselle ja muulle WC:n tarvikkeille. Allaskalusteen yläpuolelle ehdotettiin syvennyksen levyinen peilikaappi, joka luo kylpyhuoneeseen tilantuntua ja mahdollistaa osaltaan säilytystilan. Allaskalusteen sijainti on korostettu pohjapiirroksessa värialueella (kuva 43) ja kokonaisuus on visualisoitu kuvassa 44.

42.

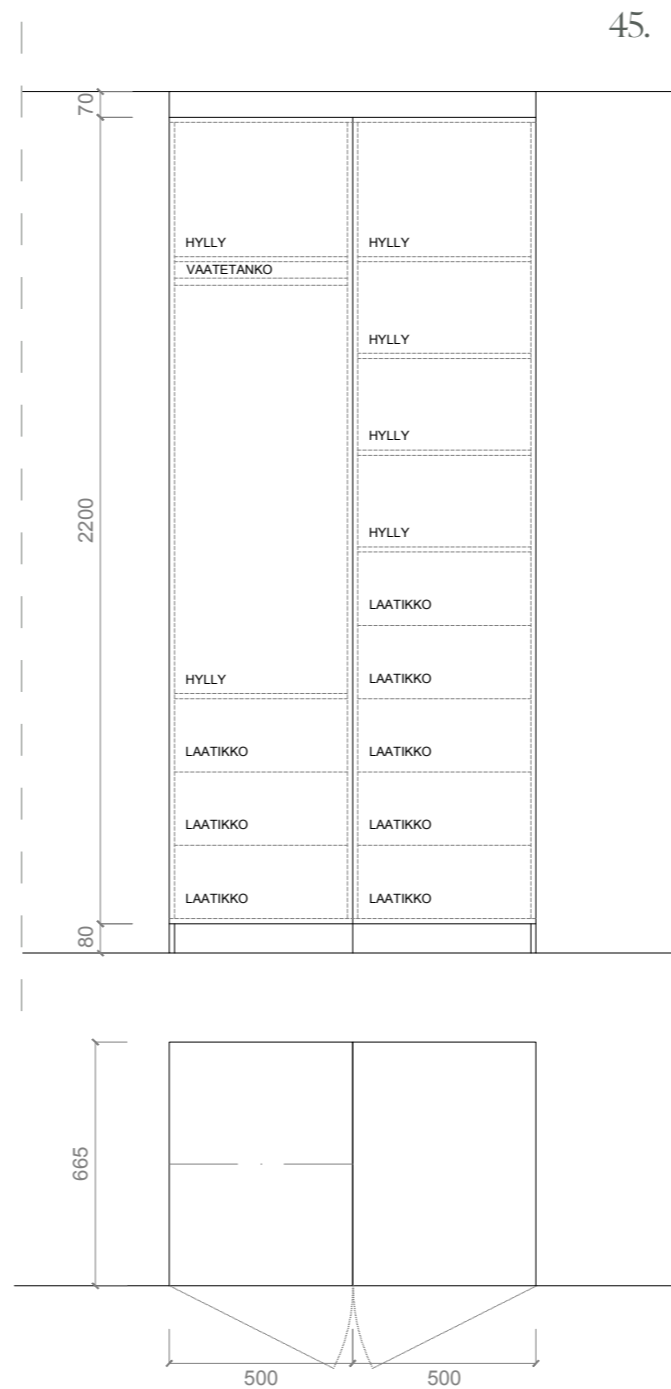
Kuva 42. Mittapiirros.
Kuva 44. Visualisointi allaskalusteesta.

Kuva 46 Pohjapiirros kiintokalusteilla.

PÄÄMAKUuhuONEEN KIINTOKALUSTUS

Uuteen päämakuuhoneeseen oli mahdollista sijoittaa vaatesäilytystä (kuva 45) varten tilaa seinälinjan siirron ansiosta. Kaapiston ovien sävy täsmää seinien maalin sävyyn ja kiiltoasteeseen, jotta kaluste sulautuisi upotettuna seinään. Kaapiston tammiviulainen runko ja sisusteet liittyvät asunnon muuhun tammipintaan ja sävy maailmaan. Sisusteiden suunnittelussa on otettu huomioon säilytystilan maksimointi ja niiden helppokäyttöisyys vaatesäilytyksessä. Kiintokalusteen sijainti on korostettu värillä pohjapiirroksessa (kuva 46) ja kaluste on visualisoitu kuvassa 47.

Kuva 45. Mittapiirros.

Kuva 47. Visualisointi vaatesäilytyksestä..

4.5 Valaistus

Valaistuksen suunnittelussa tuli ottaa erityisesti huomioon talon ikkunat ja niiden koko. Alle puolet ikkunoista sijaitsevat talon eteläpuolella ja näin ollen asunnon oleskelutilojen ja päämakuuhuoneen luonnonvalo on ympäri vuoden vähäistä. Päämakuuhuoneen ikkuna sijaitsee talon itäpuolella, eli siellä saadaan nauttia etenkin kesäisin aamuauringosta.

Tontti sijaitsee maalla, joten ulkona ei myöskään ole katuvaloja valaisemassa rakennuksen ulko- ja sisätiloja. Asuntoon ehdotettiin kattoon upotettavia valaisimia yleisvaloksi sisustusvalaisimien lisäksi.

Keittiössä rimoitetun yläkaappikonaisuuden alapintaan ehdotettiin LED-uraa ja -nauhaa valaisemaan välitilaa ja työtasoa. Yläkaappien rinnalle ehdotettiin sisustuksellisia seinävalaisimia, joilla olisi myös keittiössä työskentelyn kannalta oleelliset valaisuominaisuudet. Kuvassa X on esitetty alakattoon sijoitetut kiinteät valaisinkiskot, valaisinpisteet ja mahdolliset seinävalaisimet. Valaisintuotteiden tarkempi määrittely on rajattu opinnäytetyön ulkopuolelle erilliseksi toteutukseksi toimeksiantajan kanssa.

5

Arviointi

5.1 Opinnäyte-, suunnittelu- ja tutkimustyön arviointi

5.1 Opinnäyte-, suunnittelu- ja tutkimustyön arviointi

Suunnittelutyön tavoitteena oli luoda suunnitelma tilamuutoksesta, jossa asuintalona ollut kaksio remontoitaisiin vapaa-ajan asunnoksi kolmioksi. Alkuperäisen tavoitteen mukaan sisustussuunnitelman tuli pitää sisällään tuotemääritykset asunnon pintojen, valaistuksen ja kiintokalustuksen osalta, mutta talon remontin viivästyessä nämä elementit kartoitettiin toistaiseksi pintapuolisesti. Suunnittelutyössä keskityttiin laadukkaan ja monipuolisen tilajaon suunnitteluun ja harmonisen, mökkimäisen ja toimivan kokonaisuuden luomiseen.

Tilajärjestyksen muutosehdotuksia tuli toimittaa jo suunnittelutyön alkuvaiheessa työn toimeksiantajalle ja yhteydenpito oli johdonmukaista, säännöllistä sekä sujuvaa.

Suunnittelutyön taustoituksen tutkimustyö jäi jokseenkin suppeaksi ja tutkittuja aineistoja oli haastavaa sisällyttää lopulliseen suunnitelmaan remontin viivästyessä ja loppukäyttäjien ollessa tunteettomia. Mökkien ja asuintilojen henkilökohtaisuuden vuoksi oli haasteellista löytää toimivia ja yleistettäviä esimerkkiratkaisuja toteutetuista tilamuutoksista ja nykypäivän asuntosuunnittelusta.

Tila- ja sisustussuunnitelma on onnistunut ja odottaa jatkokehitystä asuintalon remontoinnin edetessä pidemmälle. Yhteistyö toimeksiantajan kanssa jatkuu.

Koen, että olen onnistunut sekä toimeksiantajan, että minun itseni asettamissa tavoitteissa suunnittelutyön laadukkuudessa, laajuudessa ja lopputuloksessa. Siirtyminen työelämään ja sisustusarkkitehdin työnkuvaan opinnäyteprosessin aikana loi haasteita itse opinnäyteraportin kirjoittamiseen ja sen aikatauluttamiseen. Opin jäsentelemään suunnittelutyötä projektiluonteisesti. Opinnäytetyön prosessin aikana kehityin huomattavasti ammattimaisen ja arvioivan tekstin tuottamisessa.

LÄHTEET

Asikkalan kunta. 2020. Sijoitu Lahti-Vesivehmaan lentokentälle. Viitattu 9.2.2022. Saatavissa https://asia-kas.kotisivukone.com/files/efla.kotisivukone.com/tiedostot/Lentokenttaesite_2020_muok.pdf

Asikkalan kunta. Urajärven kartanomuseo. Viitattu 12.4.2022. Saatavissa <https://asikkala.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/kulttuuri/museot/urajarven-kartanomuseo/>

Hakaniemi, K. 2021. Sesonkiin osuvat lomaosakkeet viedään nyt käsistä, sanoo Holiday Clubin myyntijohtaja Jyrki Alamäki – Jako hyviin ja huonoihin viikkoihin on kuitenkin silmiinpistävä. Helsingin Uutiset. Viitattu 19.03.2022. Saatavissa <https://www.helsinginuutiset.fi/teemat/4374081>

Holm, M. 2017. 1960-luvulla rakennetun omakotitalon kunnostaminen vapaa-ajan asunnoksi. Metropolia ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Viitattu 22.2.2022. Saatavissa <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201704245192>

Ilmailuliitto. 2020. Sähkölentokone lentää Vesivehmaan drive-in-lentonäytöksessä. Viitattu 9.2.2022. Saatavissa: <https://www.ilmailuliitto.fi/ilmailu-lehti/sahkolentokone-lentaa-vesivehmaan-drive-in-lentonaytoksessa/>

Laukkanen, G. 2021. "On vaikea keksiä uusien asuntojen tilaratkaisuista hyvää sanottavaa" – Pienet Neliöt -suunnittelutoimiston Grete Laukkanen kehuu vanhojen asuntojen joustavuutta. SAFA Arkkitehtiutiset. Artikkeliverkko/haastattelu. Viitattu 9.4.2022. Saatavissa <https://www.safa.fi/arkkitehtiutiset/ammattissa/on-vaikea-keksia-uusien-asuntojen-tilaratkaisuista-hyvaa-sanottavaa-pienet-neliot-suunnittelutoimiston-grete-laukkanen-kehuu-vanhojen-asuntojen-joustavuutta/>

Lehto Group Oyj. Suunnittelu. Viitattu 13.4.2022 Saatavissa <https://lehto.fi/rakennusalan-tyopaikat/suunnittelu/>

Linna, J. 2018. Kustannustehokkaan konseptikerrostalon suunnitteluratkaisut. Aalto-yliopisto. Diplomityö. Viitattu 9.4.2022. Saatavissa https://aalto.doc.aalto.fi/bitstream/handle/123456789/31509/master_Linna_Juuso_2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Löyttyniemi, R. 2017. Aikamatka arkeen: Vapaa-aika ja mökkeily. YLE. Viitattu 13.1.2022. Saatavissa <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2013/01/08/aikamatka-arkeen-vapaa-aika-ja-mokkeily>

Pietarinen, H. 2021. YIT, SRV ja muut rakennusyhtiöt painivat rakennusmateriaalien jopa lähes 70 prosentin hinnannousun kanssa: "Ei ole ollut helppoa". Helsingin Sanomat. Viitattu 9.4.2022. Saatavissa <https://www.hs.fi/talous/art-2000008359672.html>

Rakennustietosäätiö. 2020. Asuntosuunnittelu – Määräyksiä ja ohjeita. RT-Kortisto. Viitattu 9.4.2022. Saatavissa <https://kortistot-rakennustieto-fi.ezproxy.saimia.fi/resource/juha/content/24753#page=1>

Saaristoasiain neuvottelukunta. 2017. Nuoret aikuiset mökkeilijöinä 2030 -selvitys. Maa- ja metsätalousministeriö. Viitattu 11.4.2022. Saatavissa https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79584/MMM_5_2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Tilastokeskus. 2021. Kuopio on yhä Suomen mökkirikkein kunta. Viitattu 13.1.2022. Saatavissa https://www.stat.fi/til/rakke/2020/rakke_2020_2021-05-27_tie_001_fi.html

Tilastokeskus. Kesämökki. Viitattu 11.4.2022. Saatavissa <https://www.stat.fi/meta/kas/kesamokki.html>

Väylävirasto. Väöksyn kanava. Viitattu 12.4.2022. Saatavissa <https://vayla.fi/vaylista/vesivaylat/kanavat/voaksyn-kanava>

KUVALUETTELO

&Tradition. 2021. In Between SK1 Clear Lacquered Oak | In Between SK5 Clear Lacquered Oak. Viitattu 22.2.2022. Saatavissa <https://assets.presscloud.com/file/26/263542115025790/preview.png>

&Tradition. 2021. Wulff ATD2 Oiled Walnut w. Sheepskin Moonlight. Viitattu 28.2.2022. Saatavissa <https://assets.presscloud.com/file/73/732217986790632/preview.png>

ABL-Laatat. Grain Stone Rough White Tecnica 60x120cm. Viitattu 17.4.2022. Saatavissa https://www.abl.fi/fi/grain-stone-rough-white-tecnica-white.html#webshop_type=3642

Bauhaus. Massiiviyötaso tammi a/b 27 x 635 x 3620 mm. Viitattu 17.4.2022. Saatavissa https://www.bauhaus.fi/massiiviyotaso-tammi-a-b-27-x-635-x-3620-mm.html?sku=61226797&utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=&gclid=CjwKCAjw9e6SBhB2EiwA5myr9rxJR0TX5b3-NrDk0-Loh107dtDHwo7a4lb6eq14rR0lbJuZLDu67BoCFs0QAvD_BwE

Holiday Club. Kiinteistö Oy Vierumäki 3. Viitattu 19.3.2022. Saatavissa https://www.holidayclubresorts.com/globalassets/destinations-2.0/vierumaki-2.0/uutta-vierumakea/hc_vierumaki_3_pohjakuva.pdf

Holiday Club. Viitattu 19.3.2022. Saatavissa: <https://www.huuto.net/kohteet/lomaosake-saimaanranta/556449623>

Lehto Group Oyj. 2021. As. Oy Oulun Kapiteeli Huoneistopohja. Viitattu 13.4.2022. Saatavissa: <https://drive.google.com/file/d/1sZBPHFnYLR3Hbq1XLvOA3JedyJm9wE2C/view>

ONI Studio. Content creation for brands, hotels, creative studios, and artists. Viitattu 22.2.2022. Saatavissa https://freight.cargo.site/w/1365/q/75/i/f2355d2545365447d36c91961ea118e55a099916bd-6b9a65606b66eaf90e296e/_ONI9777-12-32-6.jpg

ONI Studio. Viitattu 22.2.2022. Saatavissa [https://www.behance.net/gallery/108130475/In-the-trees-\(realisation\)](https://www.behance.net/gallery/108130475/In-the-trees-(realisation))

Puupuoti. Akustiikkapaneeli - Käsittelemätön pähkinäviilu 60 x 300 cm. Viitattu 17.4.2022 Saatavissa https://www.puupuoti.fi/shop/akustiikkapaneeli-kasittelematon-50386p.html?gclid=CjwKCAjw9e6SBhB2EiwA5myr9gf2fEdl96HuTVkiDjdIOZ7qvG27GoxzkuWMT52ZIKa-7G2U3eXBBlxoCl6cQAvD_BwE&CookieConsentChanged=1

RH Living. Belgian Sheer Linen Drapery. Viitattu 17.4.2022. Saatavissa <https://rh.com/catalog/product/product.jsp?productId=prod1159401&categoryId=cat3870024>

Taloon.com. Keittiöallas Franke HS Maris MRX 210-34 380x440 mm rst. Viitattu 17.4.2022. Saatavissa <https://www.taloon.com/keittioallas-franke-maris-mrx-210-34-38-x-44-cm-rst>

Tapwell a. ARM7200 Brushed Nickel. Viitattu 17.4.2022. Saatavissa <https://www.tapwell.fi/tuotteet/kylpyhuone/suihku/arm7200-150-shower-column?v=arm7200-brushed-nickel>

Tapwell b. SK984 Chrome. Viitattu 17.4.2022. Saatavissa <https://www.tapwell.fi/tuotteet/keittio/keittiohakat/sk/sk-new-984-kitchen-mixer?v=sk984-chrome>

Residence Magazine. 2019. Viitattu 28.2.2022. Saatavissa https://image.residencemagazine.se/op_-3851419.jpg?imgid=3851419&width=1600&height=2400&compression=80